ЗВЯЗДА

24 ліпеня 1996 г. серада, № 186 (22989)

● выдаецца са жніўня 1917 г. ● БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА ● цана 1000 рублёў



РОЗГАЛАС

НАЎЗДАГОН

У Міністэрстве працы лічаць, што малы бізнес здольны змяніць сітуацыю з беспрацоўем да лепшага

Без перабольшання, адной з галоўных падзей тыдня стане з'яўленне прэзідэнцкага ўказа аб дзяржаўнай падтрымцы малога прадпрымальніцтва. Апроч іншага, дакумент гэты накіраваны на тое, каб хоць часткова вырашыць адну з самых балючых на сёння праблем краіны — беспрацоўе. Таму карэспандэнт «Звязды» вырашыў звярнуцца па каментарый да зацікаўленай асобы — міністра працы Рэспублікі Беларусь Аляксандра САСНОВА.

— Мы зрабілі крок у патрэбным накірунку. Таму што менавіта малы бізнес — гэта той шлях, які дазволіць стварыць новыя працоўныя месцы, асабліва канкурэнтаздольныя працоўныя месцы. Як вынік, паляпшэнне і агульная сітуацыя на рынку працы краіны. Прынамсі, у перспектыве.

— За ўказе вызначана сярэднеспісачная колькасць работнікаў на малых прадпрыемствах: у залежнасці ад галіны эканомікі, — ад 25 да 100 чалавек. Вам не здаецца, што ўстаноўленае ланка занадта нізкая?

— Не. Хоць па еўрапейскіх мерках прадпрыемства з колькасцю работнікаў да 100 чалавек і сапраўды лічацца дробнымі, але для нас істотна, што прадпрыемствы па ўказе нормы суадносяцца з заканадаўствам Расіі. Таму здаецца я лічу вызначаныя па ўказе нормы аптымальнымі.

— Калі ўявіць сітуацыю, што малы бізнес нарэшце пачне па-сапраўднаму развівацца, аўтаматычна паўстане пытанне аб працоўных кадрах. Вы плануеце займацца гэтай праблемай?

— Мы ёю ўжо займаемся: па накіраванню службы занятасці і за кошт яе сродкаў працяглы час вядзецца перанавучанне беспрацоўных, у тым ліку і тым спецыяльнасцям, якія неабходны малому бізнесу.

Сяргей ГРЫБ.

XXVI ЛЕТНІЯ АЛІМПІЙСКІЯ ГУЛЬНІ

Табліца размеркавання 39 камплектаў узнагарод пасля трох дзён спаборніцтваў

Atlanta 1996

№ п/п	Назва краіны	Медалі: Золата	Серабро	Бронза	Усяго
1.	Расія	7	2	2	11
2.	ЗША	4	9	2	15
3.	Польшча	4	1	-	5
4.	Кітай	3	4	3	10
5.	Францыя	3	3	5	11
6.	Карэя	3	1	1	5
7.	Турцыя	3	-	-	3
8.	Італія	2	2	2	6
9.	Бельгія	2	-	1	3
10.	Ірландыя	2	-	-	2
11.	Аўстралія	1	-	3	4
12.	Новая Зеландыя	1	-	-	1
13.	Коста-Рыка	1	-	-	1
14.	Паўдн.-Афрыканск. Рэспубл.	1	-	1	2
15.	Казахстан	1	-	-	1
16.	Румынія	1	-	-	1
17.	Германія	-	5	7	12
18.	**Беларусь**	**-**	**2**	**1**	**3**
19.	Куба	-	2	1	3
20	Грэцыя	-	2	-	2
21.	Швецыя	-	1	1	2
22.	Бразілія	-	1	1	2
23.	Іспанія	-	1	-	1
24.	Японія	-	1	-	1
25.	Узбекістан	-	1	-	1
26.	Аўстрыя	-	1	-	1
27.	Балгарыя	-	-	4	4
28.	Венгрыя	-	-	3	3
29.	Галандыя	-	-	3	3
30.	Канада	-	-	2	2
31.	Югаславія	-	-	1	1
32.	Украіна	-	-	1	1
	Усяго:	39	39	45	123

Уладзімір ГАРКУН: «Ураджай сёлета чакаем лепшы, чым летась»

На Беларусі пачалася ўборка збожжа. Яе ўжо вядуць 14 раёнаў Гомельскай, 3 — Брэсцкай абласцей, пачынаюць на Міншчыне. Усяго трэба ўбраць 2,5 мільёна гектараў. Ужо сёння можна сказаць, лічыць намеснік прэм'ер-міністра Уладзімір Гаркун, што ўраджай будзе лепшы, чым летась, па асцярожных ацэнках спецыялістаў, на працэнт 15, г. зн. маркуецца сабраць 23-24 цэнтнеры з гектара. Цана кожнага цэнтнера зерня высокая — прыкладна 250 тысяч тон.

Віцэ-прэм'ер павёў групе журналістаў даныя па імпарту зерня: 1993 год — 1.750 тысяч тон, 94 — 940, 95 — 610, сёлета маркуецца закупіць прыкладна 500 тысяч тон. Два дадатковыя цэнтнеры збожжа з гектара ў цэлым па рэспубліцы могуць нагогул звесці, што збожжа ў імпарту. Таму вельмі важна ўбраць без страт, пасля сабранага ўбага будзе ўксісці ўборкі.

Дарэчы, зерне цяпер мае абожжа ў асноўным у Расіі і на Украіне — прыкладна 95 працэнтаў. Казахстанскае збожжа амаль не бяром з-за вялікіх транспартных выдаткаў, да і завінавацілі нам казахстанцы пару дзесяткаў тысяч тон. Нішто купляем у Венгрыі, Югаславіі, кукурузу — у Румыніі... Сёлета ў нас уродзіла вельмі цікава з зернем, асабліва ў краіне, самай марскай краіне — высокія сусветныя цэны, да і збожжа на рынку ўвогуле не хапае. Дарэчы, на імпарт зараз цэнеецца тыя са бульбы, бартэр цяпер ужо няма.

Лепш плаціць сваім! — вельмі слушна падкрэсліў Уладзімір Гаркун. Цэны ўжо на ўзроўні сусветных: тона жыта — 130 долараў, пшаніцы — 220—250, ячменю піваварнага — 130—140 долараў.

Віцэ-прэм'ер засмучаны, што разлік за збожжа будзе своечасовым і дакладным — такі падыход. Прыпінена. Ужо цяпер (дзе авансавая выплата за будучае зерне. Усяго па рэспубліцы будзе закуплена 1900 тыс. тон збожжа, а паўвіны ўраджаю прыкладна 6100 тыс. тон прадукцыі (у летась 8,3 мільёна тон). Летась было поўна ільготаў збожжа, а крэдыт палі хатнях цэны цвёрдзяць нешта не гэтым. Уладзімір Гаркун абыходзіў, што каля 700 па крэдытна рахункаў сямі прыкладна 6 — 7,5 млн. тон). Нягледзячы на тое, што на падку ідуць у жніве, ураджай, цэлае сёлета няма, як кажуць, да лепшых часоў. Дарэчы, сёлета аплачана зерне аддзелена толькі 100 тысяч тон.

Нагрузка на камбайн складае ў сярэднім 115 гектараў. Гатоўнасць тэхнікі прыкладна 80 працэнтаў. Каля 100 новых камбайнаў закуплена сёмні (пасадарыкам) (цана аднаго — 1100—1200 млн. рублёў). Спісана — больш за 1500. Цэнтралізавана закуплена тысяча трактараў (170 млн. за адзін). Гэта ільготы фонду, з апантай гаспадаркі 25 працэнтаў кошту адразу (грашыма ці збожжам, малаком) і па сутнасці беспрацэнтнай растэрмінаваны на тры гады.

Уладзімір Гаркун лічыць, што ў будучым з павелічэннем ураджаю, лепшым выкарыстаннем зерня жывёлагадоўля стане адной з экспартных галін краіны, таму што попыт на мяса і малако ў свеце велізарны. Задача ў тым, каб не завозіць зерне, а лепш, больш эфектыўна скормліваць яго жывёле. Хлеб увогуле павінен быць у цане, упэўнены віцэ-прэм'ер. Яго не трэба датаваць, але ён патрэбен розных гатункаў — і дарагі, і танны. Нельга дапусціць, каб хлеб вывозіўся, быў прадметам спекуляцыі.

На пытанне пра будучыню сельскай гаспадаркі ўвогуле Уладзімір Гаркун адказаў у тым плане, што неабходна мяняць агульную псіхалогію, пацяху трэба развіваць пачуццё «маё, уласнае»...

Кар. «Звязды».

ПЕРШЫ ВІЗІТ БЕЛАРУСКАГА ПРЭЗІДЭНТА Ў ТУРЦЫЮ

Першы афіцыйны візіт у Турэцкую Рэспубліку дзяржаўнай дэлегацыі Рэспублікі Беларусь на чале з Прэзідэнтам нашай краіны Аляксандрам Лукашэнкам пачнецца 24 ліпеня і працягнецца тры дні.

Як паведамілі карэспандэнту БЕЛТА ў прэс-службе кіраўніка нашай дзяржавы, у саставе дэлегацыі будуць таксама намеснік прэм'ер-міністра Валерый Кокарэў, міністр замежных спраў Уладзімір Сянько, міністр знешніх эканамічных сувязяў Міхаіл Марыніч, міністр унутраных спраў Валянцін Аганес, член пастаяннай Камісіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь па праваахаванню, нацыянальных пытаннях, сродках масавай інфармацыі, сувязях з грамадскімі аб'яднаннямі, рэлігійных арганізацыях Анатоль Малахоўскі.

Праграма знаходжання кіраўніка нашай дзяржавы ў Турцыі абяцае быць даволі насычанай. Ў прыватнасці, Аляксандр Лукашэнка правядзе перагаворы з прэзідэнтам Турцыі Сулейманам Дэмірэлем, сустрэнецца з прэм'ер-міністрам і спікерам парламента краіны. У Стамбуле прыбудзе сустрэча з дзелавымі коламі краіны, адбудзецца наведанне завода па выпрацоўцы аўтобусаў «Мерседэс-403». Запланавана і вялікая культурная праграма для беларускай дэлегацыі.

Важнейшай падзеяй маючага адбыцца візіту стане, несумненна, падпісанне прэзідэнтамі абедзвюх краін Дагавора аб дружбе і супрацоўніцтве і сумеснага камюніке. Акрамя таго, паміж міністэрствамі ўнутраных спраў Беларусі і Турцыі будзе падпісана Пагадненне аб супрацоўніцтве ў барацьбе з міжнароднай арганізаванай злачыннасцю, міжнародным гандлем наркотыкамі і міжнародным тэрарызмам. Планецца таксама падпісанне пагаднення з Эксімбанкам Турцыі аб прадастаўленні нашай рэспубліцы крэдыту ў памеры 20 мільёнаў долараў ЗША.

Па выніках 1995 года Турцыя займае 22-е месца ў знешнім гандлі Беларусі і 10-е — па імпарту з нашай рэспублікі сярод краін далёкага замежжа. За студзень-красавік бягучага года экспарт беларускіх тавараў у Турцыю склаў 9031 тысячу долараў ЗША, імпарт з гэтай краіны — 4586 тысяч долараў.

На тэрыторыі нашай рэспублікі зарэгістравана 12 беларуска-турэцкіх сумесных прадпрыемстваў з агульным статутным фондам 1,2 мільёна долараў (доля замежных капіталаў складае 600 тысяч). У сферу іх дзейнасці ўваходзіць: вытворчасць тавараў народнага спажывання, прадукцыі вытворча-тэхнічнага прызначэння, сельскае гаспадарка і гандаль. Зарэгістравана і 19 прадпрыемстваў з 100-працэнтным турэцкім капіталам.

Паводле ацэнак турэцкіх спецыялістаў, маючы адбыцца візіт у іх краіну Аляксандра Лукашэнкі стане новым імпульсам у развіцці як палітычнага, так і эканамічнага супрацоўніцтва паміж дзвюма краінамі.

Ігар РУБАН, БЕЛТА.

«У беларуска-расійскіх адносінах надышоў час ад слоў пераходзіць да справы»

Вызначэнне асноўных момантаў беларуска-расійскага супрацоўніцтва і абмеркаванне канкрэтных пытанняў, рашэнне па якіх не было знойдзена ў час работы экспертаў дзвюх дзяржаў, стала асноўнай тэмай перагавораў Прэзідэнта Беларусі Аляксандра Лукашэнкі з віцэ-прэм'ерам Расійскай Федэрацыі Аляксеем Бальшаковым.

Сустрэча адбылася ў Адміністрацыі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь 23 ліпеня. У ёй прынялі таксама ўдзел прэм'ер-міністр рэспублікі Міхаіл Чыгір, старшыня Савета бяспекі Віктар Шэйман, віцэ-прэм'ер Васіль Далгалёў, старшыня Дзяржаўнага мытнага камітэта Пётр Крэчка.

Як вядома, сярод асноўных пытанняў, што абмяркоўваліся на працягу двухдзённай работы ў беларускай сталіцы ўрадавай дэлегацыі Расіі, сталі работа Мытнага камітэта ў рамках дагаворанасцей Вышэйшага Савета Супольніцтва, пасяджэнне якога адбылося ў Брэсце, і дзейнасць пагранічных войскаў.

Паводле слоў Прэзідэнта Беларусі, ён згодзен практычна з усімі нормамі, якія распрацавалі эксперты. Усё, аб чым яны не змаглі дагаварыцца, стала прадметам двухбаковых перагавораў. Аляксандр Лукашэнка яшчэ раз падкрэсліў, што ў беларуска-расійскіх адносінах надышоў час пераходзіць ад слоў да справы, ад абвяшчэння дэкларацый да канкрэтнай рэалізацыі беларуска-расійскіх дагаворанасцей. Ён выказаў надзею, што візіт у нашу рэспубліку віцэ-прэм'ера Расійскай Федэрацыі будзе рэзультатыўным.

Аляксандр ЛЮШКЕВІЧ, БЕЛТА.

ДАСЛОЎНА

Сямён ШАРЭЦКІ: «Сваіх поглядаў не мяняю»

На мінулым тыдні рэдакцыю «Звязды» наведаў Старшыня Вярхоўнага Савета Сямён Георгіевіч Шарэцкі. Ён прыехаў для таго, каб дзякуючы «прамой лініі» пагутарыць з чытачамі нашай газеты, высветліць іх праблемы і адказаць на шматлікія пытанні. А пытанняў, заўважу, сапраўды было вельмі многа. Больш за сорак чалавек змаглі звязацца са спікерам па радыёаматарскіх тэлефонах (уяўляю, колькі людзей не змаглі дазваніцца, паколькі тэлефоны практычна беспарапынна былі заняты), дзесяткі людзей выклалі папярэдне, шмат прыйшло лістоў. Відома, абмежаванае газетная плошча не дазваляе нам надрукаваць адказы Сямёна Шарэцкага выключна на ўсе пытанні, бо сярод іх былі вельмі вузкія, спецыфічныя і нават асабістыя. Тым не менш, ніводзін ліст, ніводзін званок не застаўся па-за ўвагай кіраўніка парламента. А мінулым сёння прапануем нашым чытачам толькі фрагменты завочнай гутаркі з імі Сямёна Шарэцкага, фрагменты, якія намой найбольш важныя грамадскае значэнне і цікавасць многіх людзей.

Фота Мікалая АМЕЛЬЧАНКІ.

РЭФЕРЭНДУМ: АДГАЛОСКІ МІНУЛАГА І ПРЫВІД БУДУЧАГА

Прыкладна трэцяя частка пытанняў, якія паступілі ў адрас Старшыні Вярхоўнага Савета, так ці інакш датычыліся вынікаў мінулага рэферэндуму ці ідэі новага. Адны чытачы настойліва патрабавалі ад парламента нейкіх кардынальных дзеянняў, каб уважліва вынікі рэферэндуму былі дзеля неўзбежных здабыткаў, ніколі не быў лайнец вынікі ўдзельнікаў. Іх лацы: каб як гаварылі ўсё ж аднак і законных хто каго паказваюць ці гэта не праводзілі ад палітыкі ім былі на ўсе часы. У радакцыю паступіла больш за 10 такіх лістоў.

Апеляцыі да таго, што наш рэферэндум быў праведзены з парушэннямі, пачынаецца з лістоў. Адначасова ёсць былых цікавілі чытачоў вельмі ранейшым сімвалам, дзяржава, лёсам беларускай мовы. Пазыць разнага вынікаюць якім пытання, у тым ліку нават адносна ратыфікацыі рэферэндуму, але і тут меркаванні былі розныя.

— Як вы ставіцеся да прапанаваных змяненняў Канстытуцыі нашай краіны?

Уладзімір Ларменка, Пухавіцкі раён.

— Я ўжо казаў пра гэта. У прынцыпе, Канстытуцыя можа мяняцца, калі яна засталася не поўна з яе скарачэннем... калі ... ёсць рэальны патрэба. Але калі нейкая само пытанне група асоб, ... узгадніць Вярхоўнаму Савету, ... калі ... без кардынальных змен у Канстытуцыі. І лічу, што ... нельга ўносіць змены ў Канстытуцыю толькі таму, што яна быццам рабілася для чалавека з іншым характарам. Наша Канстытуцыя рабілася для беларускага народа. Ёсць толькі адно прававое по-...

...ле, або для ўсіх галінаў улады — па парушэнню Канстытуцыі і законаў.

— Ці можа Вярхоўны Савет ініцыяваць вынясенне на агульнарэспубліканскі рэферэндум пытання аб наданні афіцыйнага статусу нацыянальным сімвалам Беларусі — гербу «Пагоня» і бел-чырвона-беламу сцягу?

Міхаіл Шаблоўскі, г. Навагрудак.

— Я, напрыклад, лічу, што няма сімвалаў нацыяналістычных, ні капіталістычных. Сімвалы бываюць народнымі, і яны не мяняюцца кожны дзень. Таму тут ёсць пытанне ў адносінах як да даных, так і да сімвалаў, што быў і савецкую эпоху. Тым больш, што герб БССР прыняты ў 1956 годзе, таму аб яго гістарычнасці гаварыць цяжка. Думаю, гэтае пытанне больш даспявала вырашаць часу.

— Чаму не былі заканадаўча зацверджаны вынікі рэферэндуму? А то атрымліваецца, што дзіцяці ў адным і тым жа класе ў нас у Кастрычніцкай школе, у нашым бацькоўскім доме — мы выраслі — і на беларускай мове, у мінулым — на рускай, а зараз зноў перавадзяць на беларускую мову.

Леанід Сцяпанаў, г. Мінск.

— Быў ці не быў рэферэндум, а права выбару бацькоў, на якой мове вучыцца іх дзецям, засталося. Калі ж пытанне выбару стаіць так востра, то вы альбо рабіце так, як жадае большасць, альбо пераводзьце сваё дзіця ў другую школу.

(Заканчэнне на 2-й стар.)

«ГАРАЧЫ ТЭЛЕФОН» — 268-28-72

«У чэрвені заплацілі за красавік, калі ж заплацяць за май, чэрвень... Пра ліпень ужо і не пытаемся...»

Пазванілі з калгаса «Шлях Леніна» Іванаўскага раёна Брэсцкай вобласці: «У чэрвені заплацілі нам заробак толькі за красавік, калі ж заплацяць за май, чэрвень, нават і не ведаем... Пра ліпень ужо не пытаемся...» Людзі спадзяюцца зарабіць хоць нейкую капейчыну з уласнага падворка. Здаюць малако. Але грошы своечасова за здадзеную прадукцыю не выплачваюць.

Яшчэ летась — у кастрычніку 1995 года — малое прадпрыемства «Прытулак» і РБУ-2 Ленінскага раёна адрамантавала дах у 52-й мінскай школе (Кастрычніцкі раён). Грошы ні дзяржаўная арганізацыя, ні прадпрымальнікі не атрымалі. З чаго ж тады ім заробак сваім людзям плаціць?

«Звязда» расказвала пра званок Валянціны Сузько з вёскі Мялешкавічы Мазырскага раёна. Яшчэ ў лістападзе 1995 года здала жанчына карову ў калгас «Чырвоны сцяг». Налічылі 3 мільёны 196 тысяч рублёў. Не заплацілі. Не плацяць і пасля публікацыі ў газеце. Што ж, управу будзем шукаць у Міністэрстве сельскай гаспадаркі і прадуктаў харчавання. Тым болей, што прыклад В. Сузько не адзіны. Так што пытанняў да міністэрства ў газеты сабралася ўдосталь.

Алесь КАРЛЮКЕВІЧ.

У сталіцы застрэлены бізнесмены

У панядзелак Мінск узрушыла новае забойства: ахвярамі яго сталі дырэктар мінскай фірмы «Стэк», намеснік дырэктара і бухгалтар гэтай фірмы.

Дырэктар і бухгалтар «Стэка» (дарэчы, бухгалтарам з'яўлялася жонка дырэктара) былі знойдзены ў сваёй кватэры з агнястрэльнымі раненнямі. Крыху пазней у сваёй кватэры быў знойдзены і намеснік дырэктара фірмы, таксама забіты з агнястрэльнай зброі. Пакуль кампетэнтныя органы адмаўляюцца дзяліцца інфармацыяй і даваць каментарый, спасылаючыся на тайну следства. Фірма займалася рознымі будаўнічымі паслугамі. Адной з прычын забойства магла стаць ці то запазычанасць перад крэдыторамі, ці то падзел сферы ўплыву. Аднак гэта толькі версіі.

Ігар ШЧУЧЭНКА.

НАДЗЁННАЕ

Васіль КАПІТАН: «За апошнія гады значныя змены адбыліся ў самім злачынным асяроддзі. Злачыннасць стала больш арганізаванай, прафесіянальнай і небяспечнай»

Наш народ, здаецца, прывык да ўсяго: сцяўшы зубы, вытрымлівае беспрацоўе, розныя матэрыяльныя цяжкасці. І толькі адно не прымае: росту злачыннасці. А яна за апошні час захліснула ўсе сферы чалавечай дзейнасці. Праўда, сёлета ў параўнанні з мінулым годам у агульным аб'ёме зарэгістравана на 5103 злачынствы менш. Разам з тым вырасла колькасць забойстваў, разбойных нападаў, хабарніцтва, вырабаў і збыту фальшывых грошай і шэрагу іншых цяжкіх відаў злачынстваў.

Пра тое, што робіцца ў рэспубліцы па ўтаймаванню злачыннасці, мы папрасілі расказаць Генеральнага пракурора краіны Васіля КАПІТАНА.

— Разглядаючы стан законнасці ў цяперашніх умовах, — гаворыць Васіль Сцяпанавіч, — павінен канстатаваць, што ён даволі складаны. На жаль, да цяперашняга часу закону так і не ўдалося заняць належнае месца ў жыцці грамадства. Нярэдкія выпадкі, калі патрабаванні закона ігнаруюцца, ці адсоўваюцца ўбок. У рэспубліцы па сутнасці цяжка знайсці такую сферу, дзе б справы з захаваннем законнасці былі добрыя, і такі слой насельніцтва, які не быў бы крыміналізаваны. Яшчэ ў былым Саюзе ССР, пачынаючы з 80-х гадоў, намецілася небяспечная тэндэнцыя, калі прававы нігілізм, які раней фарміраваўся і праяўляўся ў пэўнай частцы насельніцтва стыхійна, стаў культывавацца ўсё больш свядома. Асаблівую небяспеку ён набыў у сілу таго, што зыходзіў не толькі ад радавых асобаў, у той ці іншай форме зацікаўленых, каб абмінуць закон, але і ад значнай часткі прадстаўнікоў кіраўніцкага персаналу, якія па свайму становішчу абавязаны няўхільна захоўваць патрабаванні закона.

Варта сказаць, што ў пэўнай ступені адстала ад жыцця, набыло ўнутрана-супярэчлівы характар і само наша заканадаўства. Натуральна, што ва ўмовах недасканаласці заканадаўчай базы не можа быць і дакладна выверанай правапрымяняльнай практыкі.

Пракуратура рэспублікі, зыходзячы са сваёй галоўнай функцыі, замацаванай у Канстытуцыі і Законе «Аб Пракуратуры», накіроўвала дзейнасць падпарадкаваных органаў на строгае захаванне дзеючага заканадаўства, павышэнне ролі пракурорскага нагляду ў абароне законных правоў і інтарэсаў грамадзян, юрыдычных асобаў, на ўмацаванне ўзаемадзеяння з дзяржаўнымі структурамі і праваахоўнымі органамі.

Фота Мікалая АМЕЛЬЧАНКІ.

На жаль, намаганні пракуратуры, іншых праваахоўных органаў, зробленыя ў мінулыя гады ў справе ўмацавання законнасці і правапарадку, аказаліся недастаткова эфектыўныя. Нявырашанасць асноўных праблем папярэджвання правапарушэнняў, неналежная каардынацыя ў дзейнасці праваахоўных органаў і шэраг іншых фактараў, пра якія гаварылася вышэй, негатыўным чынам адбіліся не толькі на стане законнасці, але і на росце злачыннасці. Дастаткова сказаць, што за апошнія 10 гадоў злачыннасць вырасла ў тры разы і ў 1995 годзе дасягнула лічбы 131.731.

За гэты ж перыяд значныя змены адбыліся і ў самім злачынным асяроддзі. Злачыннасць стала больш арганізаванай, прафесіянальнай і небяспечнай. Вельмі адмоўна адбілася і тое, што рост злачынстваў супраць асобы супаў з крызіснымі з'явамі ў сферы эканомікі. У рэспубліцы актыўна пачаў развівацца наркабізнес; у кантрабандную і іншую проціпраўную дзейнасць усё часцей пачалі ўцягвацца службовыя асобы, у тым ліку органаў улады і кіравання, крэдытна-фінансавай сістэмы.

Асабліва непакоіць арганізаваная злачыннасць, што пашыраецца і ўмацоўваецца ў рэспубліцы. Упершыню за апошнія 50 гадоў выяўлены арганізаваныя бандыцкія групоўкі, якія складаюцца з грамадзян рэспублікі і іншых дзяржаў. Пракуратурай рэспублікі завяршаецца следства ў адносінах да братоў Цэлагузаў, што стварылі злачынную ўзброеную банду з жыхароў Расіі, Казахстана, Беларусі і ўчынілі ў гэтых краінах некалькі забойстваў, мноства разбойных нападаў. Падобныя групы не адзінкавыя.

У мінулым і сёлетнім годзе органы пракуратуры прынялі шэраг дадатковых арганізацыйных і практычных мер па падтрыманню законнасці. Следчыя пракуратуры расследавалі больш за 9 тысяч крымінальных спраў па найбольш небяспечных злачынствах: наўмысных забойствах, бандытызме, службовых і гаспадарчых злачынствах. У парадку агульнага нагляду пракуратуры правялі каля 16 тысяч праверак, па выніках якіх прынесена больш за 8 тысяч пратэстаў, адменена каля 5 тысяч незаконных актаў, у асноўным службовых асобаў, больш за 14 тысяч грамадзян прыцягнута да матэрыяльнай, дысцыплінарнай і адміністрацыйнай адказнасці. У лік кампенсацыі ўрону пракурорамі ў агульныя і гаспадарчыя суды прад'яўлена іскаў на суму больш чым 1,5 трыльёна рублёў.

(Заканчэнне на 2-й стар.)

КУРСЫ АБМЕНУ НАЯЎНЫХ ВАЛЮТ у камерцыйных банках на 23 ліпеня 1996 г.

Назва банка	Долар ЗША Купля	Долар ЗША Продаж	Нямецкая марка Купля	Нямецкая марка Продаж	Расійскі рубель Купля	Расійскі рубель Продаж	Тэлефоны
Абсалютбанк* з улікам дылінг. прэміі	15450	15600	10200	10400	2.91	2.98	63-60-80
Белаграпрамбанк	15200	15500	10000	10200	2.80	2.95	28-57-16
Белбізнесбанк (гал. аперац. упраўл.) з улікам дылінг. прэміі	15300	15600	10000	10300	2.80	3.00	769-531
Белбізнесбанк (гар. дырэкцыя)	15200	15500	10000	10300	2.70	3.00	271-906 067
Белзнешэканомбанк з улікам дылінг. прэміі	15400	15554	10274	10505	2.79	2.98	267-022
ФК «Вераніка»* за рас. рублі	15400 5170	15500 5280	10200	10300	2.93	3.00	531-504
Гал. упр. НБ па Мінску і Мінскай вобл. з улікам дылінг. прэміі	15600		10300		2.95		26-64-41
Троіцкае аддзял. ГУ НБ па Мінску і Мінскай вобл. з улікам дылінг. прэміі	15600		10300		2.95		68-67-74
Інфабанк	няма інфармацыі						50-43-93
Мінскі транзітны банк* з улікам дылінг. прэміі	16400	15600	10000	10300	2.00	2.98	298-174
Ф-л Мосбизнесбанка з улікам дылінг. прэміі	15300	15600	10000	10300	2.85	2.95	306-825
Новаком з улікам дылінг. прэміі	15400	15600	10000	10400	2.85	2.98	603-402
Пріорбанк з улікам дылінг. прэміі	15100	15600	9800	10100	2.70	2.95	455-721
Нацыянальны банк РБ (курс для безнаяўных разлікаў)	13310		8034,68		2.57		
Цэнтрабанк Расіі	5165		3460.87		100 бел.р. 33.30		

* — Аперацыя з валютай звыш 1000 $ праводзіцца на дагаворных умовах.

Агенцтва Граўцова.

АДНЫМ СКАЗАМ

❑ Паводле даных МЗЭС, **гандлёвы абарот Беларусі з Расіяй** у студзені—маі бягучага года склаў 2,6 мільярда долараў і **павялічыўся** ў параўнані з адпаведным перыядам 1995 года на 51,5 працэнта.

❑ Згодна з дакладам ААН, сёння **чыстыя даходы 358 найбагацейшых людзей** роўныя сукупнаму даходу 45 працэнтаў насельніцтва свету, якое складае найбяднейшую яго частку.

❑ Партнёры з краін СНД і Прыбалтыкі **на 1 чэрвеня гэтага года запазычылі** прадпрыемствам Беларусі за тавары, работы і паслугі 5,1 трыльёна рублёў.

❑ Беспрацоўе сёння **разам са скрытым** складае каля 20 працэнтаў, — аб гэтым сказаў міністр працы Аляксандр Сасноў.

❑ **10 жніўня адкрываецца чарговы сезон** летне-асенняга палявання на птушак.

❑ У красавіку **памер** сярэднямесячнай зарплаты **ў работнікаў сацыяльнага забеспячэння** дасягнуў 641,2 тысячы рублёў, што амаль на ўзроўні мінімальнага пражытачнага мінімуму (635 тысяч рублёў).

❑ У маі **насельніцтва краіны купіла** тавараў на 10 працэнтаў больш, чым у папярэднім месяцы.

❑ Паводле афіцыйных даных, **за межамі Беларусі** ў мінулым годзе працавалі 1692 нашы суайчыннікі, з іх 1335 — у Расіі.

❑ **Запазычанасць па заробку** на 25 чэрвеня ў цэлым па рэспубліцы складала 978,5 мільярда рублёў.

СКАНДАЛ

Дабрачыннасць як шырма для падману?

Народ прызвычаіўся, што яго ўсе стараюцца наўкола абдурыць. Замест каньяку падсоўваюць падфарбаваны і разведзены спірт. Абяцаюць вялікія працэнты з малога ўкладу, а ўзамен — альбо нічога, дулю з макам, альбо доўгатэрміновыя абяцанкі.

І ўсё ж клююць людцы добрыя, даверліва, быццам загіпнатызаваныя, аддаюць свае грошы, нават не ведаючы, што са слязьмі пасля іх давядзецца выпрошваць назад. Праўда, тут ужо як з той Масквой — слязам ніхто не верыць.

Так вось і ў выпадку з Фондам міжнароднага супрацоўніцтва па сацыяльнай абароне «Беларусь». Назва што ні ёсць наша, родная. Гэта ж не чужынцы, а землякі, суайчыннікі — хіба ж будуць яны падманваць?

Не, у такое і паверыць немагчыма. Тым болей, што, будучы зарэгістраваным, а пасля і перарэгістраваным, Міністэрствам юстыцыі Рэспублікі Беларусь, фонд з'яўляецца няўрадавай, гуманітарнай, міжнароднай грамадскай арганізацыяй. Асноўныя мэты фонду «Беларусь» — аб'яднанне намаганняў грамадзян, прадпрыемстваў, рэлігійных і грамадскіх аб'яднанняў нашай і іншых дзяржаў па аказанню сацыяльнай абароны насельніцтву. У першую чаргу — дзецям, якія сталі ахвярамі ад чарнобыльскай катастрофы. Тут і паслугі па аздараўленню, па санітарна-курортнаму лячэнню.

Праўда, відавочна, у фондзе сабраліся людзі разумныя, зусім не альтруісты. Таму і зразумелі яны, што дабрачыннасць на голым месцы не пабудуеш. Вось і стварылі пры фондзе шэраг венчурных прадпрыемстваў. А яшчэ і філіялы адкрылі ў Балгарыі, Іспаніі, Італіі. Усе філіялы маюць офісы, штатных супрацоўнікаў, фінансаванне ладзіць, канешне ж, фонд «Беларусь». І, безумоўна, выдаткі на тое патрэбны немалыя. Вось фонд і заключае ад свайго імя дамову з фірмамі і фізічнымі асобамі на паездку і адпачынак у Балгарыю. У прыватнасці, згодна з рахункам АТ «Сонечны бераг», адпачывала ў 1994 годзе 274 чалавекі. З іх — 53 дзіцяці. Кошт пуцёвак склаў 43.174,25 долара ЗША. У пансіянаце «Несебр» адпачывала 385 чалавек, з іх — 110 дзяцей. Агульны кошт пуцёвак склаў 66.473 долары ЗША. Групы адпачываючых суправаджаліся педагогамі, урачамі, вадзіцелямі. Дзіцячыя групы камплектаваліся выхавацелем. Усяго — 31 чалавек. Гэтым асобам было выплачана 29.000 долараў ЗША. Нічога ж тут, безумоўна, крымінальнага няма. Магчыма, нешта ў выніку такой дзейнасці перападзе і на дабрачынную дзейнасць. Вось, прыкладам, у 1994 годзе за кошт фонду на адпачынак у Балгарыю выязджала 30 чалавек з Федэрацыі цяжкай атлетыкі. На іх адпачынак было патрачана 12 тысяч долараў ЗША. Выязджалі ў Іспанію, дзякуючы арганізацыі паездкі фондам, і 94 дзіцяці ваеннаслужачых.

Няма сумненняў, што дабрачынная дзейнасць фонду «Беларусь» з году ў год шырылася б. З'явіліся б на тое і ўласнымі рукамі зробленыя грошы. Ды толькі вось дзейнасць фонду спынена. І паўплывала на гэта наступная акалічнасць. Набыўшы вопыт па аздараўленню, па прадастаўленню санаторна-курортных паслуг, фонд прыняў рашэнне пашырыць абсягі сваёй працы. І зрабіў гэта такім чынам. Прадстаўнікі фонду ў 1995 г. паабяцалі, што з мая па жнівень гатовы адправіць дзяцей на аздараўленне ў італьянскія сем'і (праўда, у адрозненне ад іншых дабрачынных арганізацый — як, прыкладам, фонд «Дзецям Чарнобыля», — што аздараўляюць бясплатна, «Беларусь» вырашыў крышачку, зусім крышачку на гэтым падзарабіць). Так, ад бацькоў была прынята ў касу фонду па прыходных ордэрах сума ў 180.631 долар ЗША. Прынятыя грошы былі патрачаны на ўтрыманне фонду «Беларусь». Праверцы пракуратуры Савецкага раёна быў прадастаўлены нават спіс расходаў. З ліку прынятых ад бацькоў сродкаў 35 тысяч долараў старшыня фонду спадар Пахомаў вывез наяўнымі ў Італію, дзе, згодна з яго словамі, грошы былі пакінуты філіялу ў г. Брындызі. Усё б нічога, але паслугі па аздараўленню дзяцей у Італіі фондам «Беларусь» у 1995 годзе не аказваліся. Грашовыя сродкі бацькам не вернуты.

Дарэчы, трэба заўважыць і вось што. На 1995 г. фонд «Беларусь» не меў дазволу Нацыянальнага банка Рэспублікі Беларусь на права аказання паслуг за наяўную свабодна-канвертуемую валюту па рэалізацыі пуцёвак. Што ж, жадаючыя адправіць дзяцей у Італію маглі і не ведаць гэтай акалічнасці. А калі б і ведалі, то пры нашым сённяшнім менталітэце чалавек, пагадзіцеся, не звяртае ўвагі на многія, патрабуючыя пільнасці і прававой дасведчанасці, моманты.

Напрыканцы 1995 года пракуратура Савецкага раёна ажыццявіла праверку дзейнасці фонду «Беларусь». На момант яе правядзення на разліковых рахунках арганізацыі ніякіх — ні ў рублях, ні ў валюце — грошай не было. Пракуратурай зроблена і наступная высноўа: у тым жа 1995 годзе фонд «Беларусь» не ажыццяўляў ніякай дзейнасці ў адпаведнасці са статутам. Вось табе і спадзяванне на дабрачыннасць!

А што ж рабіць бацькам, што ўклалі грошы (і немалыя!) дзеля аздараўлення сваіх дзетак?.. Відавочна, звяртацца за праўдай у суд. Так некаторыя пакрыўджаныя бацькі і зрабілі. Вось толькі выніку, плёну чакаць давядзецца доўга. А мо і не дачакаюцца — няма тае валюты на рахунку фонду «Беларусь».

Алесь КАРЛЮКЕВІЧ.

РОЗГАЛАС

ПАМЕЖНАЕ СУПРАЦОЎНІЦТВА — ФАКТАР СТАБІЛЬНАСЦІ ВА ЎСЁЙ ЕЎРОПЕ

Беларускі міністр замежных спраў Уладзімір Сянько стаў ініцыятарам правядзення першай трохбаковай сустрэчы кіраўнікоў знешнепалітычных ведамстваў Беларусі, Украіны і Польшчы.

У аддзеле друку і інфармацыі беларускага МЗС карэспандэнту «Звязды» паведамілі, што 20 ліпеня ў Брэсце міністры замежных спраў Беларусі (У. Сянько), Украіны (Г. Удавенка) і Польшчы (Д. Расаці) абмеркавалі канкрэтныя праблемы развіцця супрацоўніцтва ў рамках так званага «трансмежнага саюза» «Еўрарэгіён Буг». Як вядома, асноўнай мэтай гэтага праекта з'яўляецца ўзмацненне супрацоўніцтва Беларусі, Польшчы, Украіны ў эканамічнай, культурнай, гуманітарнай, навуковай, прыродаахоўнай і іншых сферах. Супрацоўніцтва памежных краін, як сведчыць вопыт, з'яўляецца важным фактарам, які ўмацоўвае давер [illegible] паміж грамадзянамі дзяржаў.

На сустрэчы абмяркоўваліся і пытанні еўрапейскай бяспекі. Па думцы міністраў, павінна быць створана такая мадэль усеагульнай бяспекі для Еўропы XXI стагоддзя, якая б у поўнай меры ўлічвала інтарэсы нацыянальнай бяспекі дзяржаў рэгіёна і гарантавала [illegible] супрацоўніцтва і ўзаемных гарантый бяспекі.

Спадары Сянько, Удавенка і Расаці абмяркавалі таксама пытанні супрацоўніцтва ў рамках Цэнтральнаеўрапейскай ініцыятывы, паўнапраўным членам якой Беларусь стала ў мае.

Міністры прынялі рашэнне праводзіць такія сустрэчы рэгулярна.

Анатоль СЛАНЕЎСКІ.

...Надзённае

СПАЧАТКУ ПАДАТКІ, І ТОЛЬКІ ПОТЫМ — ЗАРОБАК

Сітуацыя з затрымкай тэрміну выплаты заробатнай платы зрабілася зараз паўсюднай з'явай. [illegible] Сума запазычанасці [illegible] рэспублікі склала на канец чэрвеня 325 мільярдаў 399 мільёнаў рублёў, з іх па г. Мінску 78,239 мільярда.

Сярод асноўных прычын затрымкі зарплаты — даўгі, якія невядома калі [illegible] прадпрыемствамі, што знаходзяцца ў не зусім аптымістычным стане.

Ёсць заводы, дзе добра пастаўленая справа рэалізацыі ўласнай прадукцыі дае свой плён. Напрыклад, на навукова-вытворчым аб'яднанні «Інтэграл», дзе, як даведаўся карэспандэнт «Звязды», і заробак за чэрвень выплацілі ў адпаведны тэрмін, і склады не стаяць перагружаныя. «У нас усё адбываецца так, як запісана ў калектыўным дагаворы», — запэўнілі інтэгралаўцы.

Чэрвенскі заробак атрымалі і працоўныя [illegible] крэдытам. «Мы стаміліся ад усіх аналізаў і прагнозаў, — гаварылі мне знаёмыя рабочыя-трактаразаводцы, — забяспечце нас працай і дайце магчымасць атрымаць своечасова заробак. Усім цяжка, разумеем, але ж у лік «усіх» уваходзяць рэальныя людзі». Вядома, уваходзяць і знаходзяцца ў страшэнным жабрацтве, у той жа час працягваючы сваю амаль неаплатную працу. Пакуль.

Мікалай ЛІТВІНАЎ.

ГОМЕЛЬСКІ СУПЕРМАРКЕТ ПРАДАЛІ З МАЛАТКА

Гэтымі днямі мэрыя Гомеля правяла чарговы 19-ы аўкцыён па продажу гарадской камунальнай уласнасці. Цэнтрам увагі на таргах стаў вядомы ў вобласці магазін «Жаночае адзенне».

Нягледзячы на тое, што прадпрыемства гандлю мела вялікую крэдыторскую запазычанасць, яно было прададзена за 1 млрд. 700 млн. рублёў. Новы гаспадар прадпрыемства запэўніў удзельнікаў аўкцыёну, што магазін стане адным з буйнейшых супермаркетаў рэспублікі. Упартая барацьба завязалася і вакол другога магазіна, які быў куплены працоўным калектывам за цану, вышэйшую за першапачатковую ў 5,3 раза.

Добрым штуршком да ўдзелу ў аўкцыённых таргах для прадпрымальнікаў і арганізацый стала прынятае мясцовым гарвыканкомам «Палажэнне аб прадастаўленні растэрміноўкі плацяжоў за аб'екты, выстаўляемыя на аўкцыённыя і конкурсныя таргі». У выніку спрасцілася працэдура атрымання растэрміноўкі.

Цяпер аплата за аб'екты можа праводзіцца ў растэрміноўку да шасці месяцаў, з першым узносам не менш як 30 працэнтаў.

Сяргей КУРКАЧ.

РАМАШЭЎСКІ ВЫЗВАЛЕНЫ З-ПАД ВАРТЫ

У мінулую пятніцу быў абвешчаны прыгавор віцэ-прэзідэнту Партыі аматараў піва Андрэю Рамашэўскаму.

Суд схіліўся да думкі, што адзін з ідэйных натхняльнікаў аматараў піва парушыў Крымінальны кодэкс рэспублікі. У прыватнасці, яму было аб'яўлена абвінавачанне ў злосным хуліганстве. Як вынік, Андрэй Рамашэўскі атрымаў два гады пазбаўлення волі ўмоўна з выпрабавальным тэрмінам на адзін год. Пасля абвяшчэння прыгавору ён быў вызвалены з-пад варты.

Ігар ГРЫШЫН.

ШТО БУДУЦЬ СЁЛЕТА ВУЧЫЦЬ У ШКОЛЕ НАШЫ ДЗЕЦІ?

Пачынаючы з 1992 года, беларускія агульнаадукацыйныя школы паступова пераходзяць на новыя вучэбныя праграмы. І наступны навучальны год не стане выключэннем: яшчэ два новыя прадметы папоўняць школьны курс нашых дзяцей.

Так, з 1 верасня вучні 5-х класаў пачнуць знаёміцца з курсам «Сусвет», мэтай якога з'яўляецца раскрыццё навучэнцам адзінай і цэласнай карціны свету, знаёмства іх з фізічнымі, хімічнымі, біялагічнымі, геаграфічнымі і астранамічнымі паняццямі і з'явамі. Такім чынам, новы курс шырэйшы ранейшага «Прыродазнаўства» і знаходзіцца як бы на стыку адразу некалькіх прадметаў. Вялікая ўвага ў ім будзе ўдзяляцца дасягненням у галіне прыродазнаўчых навук у Беларусі, а таксама экалагічным пытанням.

Гісторыю мастацтваў пачнуць у новым навучальным годзе вывучаць вучні 9-х класаў. У поле зроку гэтага курсу трапляюць мастацтва Старажытнага свету, эпохі Сярэднявечча і Адраджэння, старажытнарускае мастацтва і мастацтва XVII—XVIII стагоддзяў. Значная частка ў ім прысвячаецца таксама мастацтву Беларусі, у тым ліку першабытнага ладу, старажытнабеларускіх княстваў, часоў Адраджэння і барока.

Надзея НІКАЛАЕВА.

АМЕРЫКА БУДЗЕ ДАПАМАГАЦЬ БЕЛАРУСІ

18 ліпеня ў Мінску адбылося падпісанне двухбаковага пагаднення паміж Злучанымі Штатамі Амерыкі і Беларуссю аб дапамозе, якое юрыдычна вызначае механізм яе аказання з боку ЗША.

Дакумент забяспечыць больш лёгкую працэдуру дастаўкі і бяспошліннага ўвозу ўсіх відаў прадукцыі, у прыватнасці, харчавання, медыцынскіх прэпаратаў, тэхналагічнага абсталявання, якія прадастаўляюцца ў якасці дапамогі. Пагадненне прадугледжвае вызваленне ад уплаты ў Беларусі падаходнага падатку тым грамадзянам ЗША і іншых замежных дзяржаў, якія заняты ў сферы прадастаўлення амерыканскай дапамогі. Калі інспекцыйнымі групамі ЗША будзе ўстаноўлена, што дапамога трапіла не па прызначэнню, урад Беларусі будзе абавязаны кампенсаваць яе кошт ЗША. Дакумент быў падпісаны паслом ЗША ў Беларусі Кенетам Ялавіцам і міністрам знешніх эканамічных сувязей РБ Міхаілам Марынічам.

Жанна КАТЛЯРОВА.

ЯКІМ ВЕТРАМ «НАДЗЬМУЛА» ХВАРОБУ?

Моцным здароўем пахваліцца заўсёды прыемна. А ў мінчан, падобна, ёсць для гэтага сур'ёзныя падставы: за мінулыя паўгода, у параўнанні з аналагічным перыядам 1995-га, у сталіцы адзначалася зніжэнне агульнай колькасці захворванняў.

Як паведамілі ў проціэпідэмічным аддзяленні Мінскага гарадскога цэнтра гігіены і эпідэміялогіі, жыхары горада сталі менш хварэць на каклюш (зніжэнне на 84 працэнты), дыфтэрыю (зніжэнне на 66 працэнтаў), краснуху (зніжэнне на 65 працэнтаў), вірусны гепатыт А (зніжэнне на 60 працэнтаў), ветраную воспу (зніжэнне на 54 працэнты), эпідэмічны паратыт (зніжэнне на 50 працэнтаў), шкарлятыну (зніжэнне на 30 працэнтаў). Таксама меней сталі непакоіць мінчан і такія непрыемныя хваробы, як кароста (зніжэнне захворвання на 35 працэнтаў) і педыкулёз (зніжэнне на 24 працэнты).

А вось агульная колькасць вострых кішэчных інфекцый мела тэндэнцыю да нязначнага росту (у 1,1 раза): на фоне паляпшэння сітуацыі з захворваннем на сальманелёз (зніжэнне на 37 працэнтаў) усё больш клопату дастаўляе медыкам дызентэрыя (рост у 1,8 раза).

Не дазваляе «расслабіцца» і туберкулёз. За апошнія 6 месяцаў у Мінску было выяўлена 167 хворых (рост у 1,5 раза) і 120 бацыланосьбітаў.

Але, бадай самым сумным «лідэрам» сезона застаецца... сіфіліс, якім, падобна, ў хуткім часе мінчане будуць хварэць гэтак жа часта, як ветраной воспай (самая распаўсюджаная хвароба). Зараз сіфіліс займае «ганаровае» другое месца: 2560 выпадкаў захворвання ў сталіцы за паўгода, з іх 13 дзяцей да 14 гадоў (рост у 1,4 раза) — такі сумны вынік палавой неразборлівасці нашых грамадзян.

Надзея НІКАЛАЕВА.

ДАСЛОЎНА

«СВАІХ ПОГЛЯДАЎ НЕ МЯНЯЎ»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

— Дык справа ў тым, што хочуць вучыць на беларускай мове не беларусаў, а ў асноўным дзяцей рускіх ці тых, хто да Беларусі ніякіх адносінаў не мае. Наогул беларуская мова — гэта не мова, а проста дыялект рускай.

— Я з вамі больш не размаўляю, вы проста хам. Вы пакрыўдзілі зараз беларускі народ...

— Калі ВС РБ выканае волю народа, выказаную на рэферэндуме ад 14 мая 1995 года, і надасць рускай мове статус дзяржаўнай?

Мялюха-Карташэвіч, Яфім Сямёнаў, Уладзімір Раманоўскі, г. Віцебск.

— Рэферэндум па сутнасці нічога не змяніў. Абедзве мовы — беларуская і руская — афіцыйна прызнаны мовай міжнацыянальных зносінаў. На маю думку, кожны грамадзянін нашай краіны павінен ведаць абедзве мовы, а яшчэ лепш і трэцюю — англійскую ці якую-небудзь іншую.

— Калі на рэферэндум будзе вынесена пытанне аб утварэнні адзінай валюты на тэрыторыі Беларусі і Расіі?

— Калі будзе не дзвюх краін, а толькі адна. [illegible]

— Чаму мы не маем свайго гімна?

С. Рыбак, г. Брэст.

— Мы маем свой гімн. Відаць, Вярхоўны Савет пагодзіцца пра гэта. Я асабіста схіляюся да таго, каб [illegible] Канстанцыі Буйло «Люблю наш край»...

— З вашага апошняга выступлення вынікае, што другая сесія будзе весціся на беларускай мове. Дай Божа, але што сёння перашкаджае многім дэпутатам размаўляць па-беларуску? Калі мы, выбаршчыкі, [illegible] дасканальную інфармацыю пра дзейнасць нашага парламента?

Галіна Буйчык, Міхась Блахін, Уладзімір Горскі, Янка Тышко, г. Віцебск.

— Гэта адбудзецца тады, калі старшыня Белтэлерадыёкампаніі, прызначаны Прэзідэнтам, пачне выконваць законы.

АДНОСІНЫ РОЗНЫХ ГАЛІН УЛАДЫ

Гэта толькі здаецца, што нашым суграмадзянам зусім абыякава, што адбываецца ў вышэйшых эшалонах улады. На самай справе гэта зусім не так, што і пацвердзіла лішні раз гутарка на «прамой лініі». Узровень жыцця пагаршаецца, таму ў людзей міжволі ўзнікае пытанне, хто вінаваты, хто каму замінае працаваць?

— Ці здольны Вярхоўны Савет на працягу паўгода стварыць умовы, якія забяспечаць работу законаў эканомікі, выкананне Канстытуцыі і законаў краіны ўсімі грамадзянамі, уключаючы Прэзідэнта і другіх уладу маючых?

Яўген Кулін, г. Мінск.

— Гэта залежыць не толькі ад добрай волі Вярхоўнага Савета, але і ад Прэзідэнта. Парламент са свайго боку робіць усё, каб прымусіць выконваць законы тых, хто гэтага рабіць не хоча. Так, мы прынялі закон аб адказнасці за парушэнне Канстытуцыі і законаў, аб адказнасці службовых асоб, якія прымушаюць падначаленых не выконваць законы. Такім чынам, выканаўчая ўлада павінна перагледзець свае адносіны да яго вялікасці Закона. Альбо сваё слова скажа Генеральны пракурор.

— Раней я бачыла ў вас надзейнага памочніка нашага Прэзідэнта і нават збірала подпісы ў вашу падтрымку, аднак вы з'ездзілі ў Амерыку і змянілі свае погляды, расчараваўшы нас. Чаму вы так змянілі свой пункт погляду? Чаму вы не хочаце несці адказнасць разам з Прэзідэнтам, у той жа меры?

Таццяна Супраненка, г. Мінск.

— Я наконт гэтага неаднаразова ўжо выказваўся ў друку. Па-першае, я ніколі не мяняў поглядаў ад таго, што некуды з'ездзіў. А таго, аб чым заявіў у сваёй прамове на сесіі парламента, я прытрымліваўся з даўняга часу, пачынаючы яшчэ з работы ў партыйнай школе, калі гэтыя погляды канчаткова сфарміраваліся. Па-другое, Прэзідэнт раней не быў такім, як зараз. Больш таго, у чым яго трэба падтрымліваць? У парушэнні законаў? Вярхоўны Савет на першай сесіі станоўча разгледзеў усе прапановы кіраўніка выканаўчай улады. А Прэзідэнт амаль на ўсе законы, якія прыняў Вярхоўны Савет, наклаў сваё вета. Мы яго пераадолелі, дарэчы, кваліфікаванай большасцю галасоў. А што тычыцца адказнасці, то я хацеў бы несці яе, але Прэзідэнт нікога да сябе не падпускае і лічыць, што толькі ён адказвае за ўсё.

— Ці будзеце вы ставіць пытанне аб ліквідацыі «дзяржавы ў дзяржаве» — ведамства Івана Ціцянкова, які забраў пад сваё падпарадкаванне шмат аб'ектаў?

Ян Колядо, Вілейскі раён.

— Такое пытанне ўжо стаіць. Старшыня Кантрольнай палаты накіраваў парламенту пісьмо, якое сапраўды сведчыць, што гэта «дзяржава ў дзяржаве». Васіль Саковіч паведаміў кіраўніцтву Вярхоўнага Савета, што па загаду Прэзідэнта кантралёры палаты не дапускаюцца да некаторых аб'ектаў, падпарадкаваных пану Ціцянкову. Гэту інфармацыю я загадаў раздаць усім дэпутатам. А зараз паведамляю яе і нашым выбаршчыкам.

— Ці будзеце вы ставіць пытанне аб імпічменце Прэзідэнту А. Лукашэнку?

— Пытанне аб імпічменце пакуль не стаіць. Гэта крайняя мера ўздзеяння на Прэзідэнта. Пакуль жа пра яе ніхто не гаворыць, ніхто не ініцыіруе.

— Ці збіраецца Вярхоўны Савет звяртацца ў Канстытуцыйны суд з мэтай праверкі законнасці ўказа Прэзідэнта № 208, які прадугледжвае перарэгістрацыю ўсіх суб'ектаў гаспадарання?

Яўген Яргаліў, г. Мінск.

— Зараз Вярхоўны Савет яшчэ не будзе звяртацца ў Канстытуцыйны суд, паколькі самі прадстаўнікі [illegible] кажуць, што ўказ неўзабаве будзе адменены.

— Як, на вашу думку, можна актывізаваць дзейнасць мясцовых Саветаў?

В. І. Грыцук, г. Мінск.

— Мы збіраемся правесці нараду з гэтага пытання, [illegible] стварыць умовы для работы. У дзейнасці мясцовых Саветаў павінны быць зацікаўлены не толькі самі Саветы, але і выканаўчай улады. Як кажуць, [illegible] тыя вельмі дарагі [illegible] жавай, але іншага чакаць [illegible] таму, вядома, існа[illegible] вае, можа нават з[illegible] пытанняў з боку в[illegible] затое гэтыя пыта[illegible] дасканала.

ЖЫЛЛЁ. ЯК ІСНАВАЦЬ ДАЛЕЙ?

З так званых сацыяльна-бытавых пытанняў жыллёвыя гучаць найбольш востра. У голасе людзей, якія звоняць у рэдакцыю, іншы раз нават адчай. Праўда, ружовая мара, якая калісьці называлася «Жыллё-2000» і якая абяцала кожнаму [illegible]хару асобную кватэру, растала, як сон. Больш таго, калі раней нашы цярплівыя людзі маглі дзесяткамі гадоў стаяць у чарзе за гарантаванай дзяржаўнай кватэрай, то зараз і гэтай магчымасці яны пазбаўлены. А атрымаўшы чарговую зарплату, якую дзяржава, завінаваціўшыся за тры месяцы, аддала без усялякай індэксацыі, і патраціўшы яе на прадукты, чалавек адчайваецца. Уласная кватэра для яго сапраўды становіцца тады сном.

— У выніку інфляцыі наша сям'я згубіла пятнаццаць тысяч кроўна заробленых грошай. Сёння мы разам з двума амаль дарослымі сынамі мучымся ў аднапакаёвай кватэры. Скажыце, як простаму чалавеку атрымаць жыллё?

Таццяна Басалай, г. Мінск.

— Жыллё (да гэтага трэба прывыкаць) ужо будзе будавацца галоўным чынам за кошт зберажэнняў саміх грамадзян ці за крэд. Вядома, у сваю чаргу дзяржава павінна распрацаваць такія меры, каб гэтыя крэдыты былі даступнымі для кожнай рабочай сям'і. І толькі самым-самым незабяспечаным людзям дзяржава павінна дапамагаць і даваць жыллё.

— Ці будуць у бліжэйшы час уносіцца змены ў закон, які рэгламентуе парадак прыватызацыі жылля, паколькі я не магу прыватызаваць пакой у камунальнай кватэры?

Галіна Неўмяржыцкая, г. Мінск.

— Сёння дэпутаты працуюць над папраўкамі ў Жыллёвы кодэкс. Гэтае пытанне ўключана ў парадак дня другой сесіі Вярхоўнага Савета. Але ў розных фракцый падыходы да гэтай праблемы розны.

— Калі можна будзе атрымаць бязвыплатныя субсідыі на будаўніцтва жылля ў сельскай мясцовасці? Ці выдзелены райвыканкомам сродкі на гэтыя мэты?

Сям'я Жукавых, Докшыцкі раён.

— Кабінетам Міністраў прынята рашэнне выдаваць сто кубаметраў будаўнічага лесу па льготнай цане для тых, хто мяркуе будаваць дом у вёсцы. Гэтую магчымасць трэба выкарыстоўваць. Вядома, трэба вырашыць і пытанні з ссудамі.

І МНОГАЕ, МНОГАЕ ІНШАЕ...

Асобна ад гэтага многага іншага і пытанні пра льготы. Калісьці Прэзідэнт сваім указам ліквідаваў іх для асобных катэгорый грамадзян, а Вярхоўны Савет частку з іх аднавіў. Але па-ранейшаму дзейнічае [illegible] у такіх умовах адзінае, што змог параіць чытачам Сямён Шарэцкі, — звяртацца ў суд.

— Як вырашана пытанне наконт укладаў, што знаходзіліся ў Ашчадным банку ў 1991 годзе?

Ганна Ільінічна, г. Навагрудак.

— Пытанне не вырашана. Вы павінны ведаць, што яго лёс не знаходзіцца ў кампетэнцыі Вярхоўнага Савета, а ў руках выканаўчай улады. А за яе я адказваць не магу.

— Ці разглядалася на ўзроўні Вярхоўнага Савета пытанне аб кампенсацыі страхавых укладаў на дзяцей да васемнаццаці гадоў? Гэтая тысяча, якую з цяжкасцю збіралі, у выніку інфляцыі згублена, а мы аказаліся ў становішчы тых жа падмануты укладчыкаў.

Чытачка са Жлобіна.

— Гэта, вядома, пытанне не да Вярхоўнага Савета, а да Кабінета Міністраў і Прэзідэнта. Яны спрабавалі вырашаць, але ведаеце як. Нічога іншага я вам зараз адказаць не магу. Не магу падманваць і абяцаць, што мы аддадзім гэтыя грошы. Я таксама падмануты, як і вы.

— Сямён Георгіевіч, ці не памыліўся Вярхоўны Савет, прыняўшы закон аб праве ўласнасці на зямлю?

Леанід Расольскі, г. Мінск.

— Гэта вы, мабыць, памыляецеся ў сваіх апасеннях. Справа ў тым, што Вярхоўны Савет вырашыў даваць ворную зямлю толькі ў арэнду. А прыватная ўласнасць распаўсюджваецца толькі на тыя ўчасткі, якія знаходзяцца каля дома, якія заняты пад лецішчы і перадаюцца тым людзям, што хочуць пабудаваць за свае грошы нейкае прадпрыемства.

— Ці будуць адноўлены льготы для настаўнікаў у сельскай мясцовасці? Маецца на ўвазе кватплата, паліва і іншае.

Тамара Церахава, Маладзечанскі раён.

— Магу сказаць, што гэтыя льготы былі ліквідаваны не Вярхоўным Саветам, а паводле распараджэнняў мясцовых улад, паколькі на месцах адсутнічаюць фінансавыя сродкі. Няма магчымасці [illegible] дапамагаць настаўнікам. Я разумею, што сёння жыць цяжка. Асабліва ў вёсках. Але пакуль не запрацуе прамысловасць, пакуль не ўзнімецца эканоміка, пакуль не пойдуць сродкі ў бюджэт, дзяржава нікому не дапаможа. Нельга даваць аднаму і ніякавата забіраць у другога, у каго таксама гэтыя сродкі не лішнія.

— Многія чыноўнікі-бюракраты безадказна ставяцца да людзей, не ўдзяляюць належнай увагі наведвальнікам. У той жа час Вярхоўны Савет не прымае Закон «Аб зваротах грамадзян».

Пятро Бляяўскі, г. Мінск.

— Як гэта не прымае?! Закон прыняты на першай сесіі ў першым чытанні, а па другой, мяркую, будзе дапрацаваны канчаткова. Дарэчы, наколькі я ведаю, апарат Вярхоўнага Савета ніколі не адмаўляе простаму чалавеку, які прыйшоў на прыём да мяне, да маіх намеснікаў ці дэпутатаў. І калі хтосьці жадае трапіць на прыём у Вярхоўны Савет, то трэба тэлефанаваць па нумару 222-69-25. Я прымаю грамадзян другі панядзелак кожнага месяца. А ў сваёй акрузе ў Навагрудку сустракаюся з выбаршчыкамі ў апошнюю суботу кожнага месяца. Прыходзьце, калі ласка.

Матэрыялы «прамой лініі» падрыхтаваў Юрась ЛЯШКЕВІЧ.

«За апошнія гады значныя змены адбыліся ў самім злачынным асяроддзі...»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Дзякуючы прынятым праваахоўнымі і дзяржаўнымі органамі мерам, у першым паўгоддзі гэтага года крымінагенная сітуацыя крыху стабілізавалася і знаходзіцца пад кантролем. Намецілася пэўная тэндэнцыя да зніжэння ўзроўню злачыннасці, зменшылася колькасць злачынстваў, учыненых з удзелам непаўналетніх.

— Усё часцей сёння можна пачуць такія словы, як мафія, карупцыя... Што робіцца па барацьбе з гэтым злом?

— Асаблівая небяспека злачынстваў у эканамічнай сферы ў тым, што яны, як правіла, цесна звязаны са злоўжываннямі службовым становішчам, крадзяжамі і хабарніцтвам. Расследаванне крымінальнай справы ў дачыненні да галоўнага бухгалтара дзяржаўнага мемарыяльнага комплексу «Хатынь» І. Канкаловіч паказала, што, выкарыстоўваючы сваё службовае становішча, апошняя арганізавала злачынную групу, праз якую працяглы час ажыццяўляла незаконныя фінансавыя аперацыі па абнаяўліванню грашовых сродкаў. Усяго праз разліковы рахунак ДМК «Хатынь» было абнаяўлена 3 мільярды 243 мільёны рублёў і атрымана за гэта ў якасці хабару грошай на суму больш за 418 мільёнаў рублёў. Па справе прыцягнуты ў якасці абвінавачваемых 11 чалавек.

Завяршаецца расследаванне крымінальнай справы ў дачыненні да былога кіраўніка канцэрна «Лесхімпром» А. Вабішчэвіча, які незаконна атрымаў у шэрагу банкаў крэдыты больш аднаго мільярда рублёў і дзесяткі тысяч долараў ЗША.

Пасля праведзенага пракуратурай рэспублікі расследавання ўжо асуджаны да пазбаўлення волі раней затрыманыя саўдзельнікі Вабішчэвіча — Цішчанка і Чапурка. Канешне, расследаванне такіх аб'ёмных спраў патрабуе шмат часу і адпаведнай высокай кваліфікацыі следчых. Менавіта таму востра стаіць цяпер пытанне аб неабходнасці хоць бы невялікага колькаснага ўмацавання аддзелаў і ўпраўленняў абласных пракуратур і пракуратуры рэспублікі, якія займаюцца падобнымі справамі.

Вынікі пракурорскіх праверак сведчаць, што вельмі шмат праблем і падстаў для ўзмацнення нагляду ў аграпрамысловым комплексе. Сельская гаспадарка нясе вялізныя страты ад гібелі жывёлы, безгаспадарчасці і крадзяжоў. У многіх гаспадарках вельмі нездавальняюча ажыццяўляецца пярвічны ўлік пагалоўя жывёлы, у кнігах уліку ёсць падчысткі і выпраўленні. У актах на падзеж жывёлы не ўказваецца хвароба, кіраўнікамі калгасаў і саўгасаў акты часта не падпісваюцца, што не дазваляе праверыць, ці адпавядаюць яны сапраўднасці.

У ходзе праверак выяўлены шматлікія факты прыпісак прываг, неапрыходавання часткі маладняку, складання фіктыўных актаў на выбракоўку, што, як правіла, спрыяе ўчыненню крадзяжоў.

У Калінкавіцкім раёне ў саўгасе «Трымлянскі» выяўлена недастача жывёлы ў колькасці 406 галоў на 784 мільёны рублёў, якая ўзнікла шляхам махінацый загадчыцы фермы В. Стаяноўскай і брыгадзіра А. Макарэвіча. Невыкананне ці нядобрасумленнае выкананне работнікамі ветэрынарных і заатэхнічных службаў правілаў утрымання і кармлення жывёлы з'яўляюцца адной з асноўных прычын гібелі жывёлы, чым гаспадаркам і дзяржаве наносіцца вялізны матэрыяльны ўрон.

У выніку ўпушчэнняў у рабоце заветэрынарных спецыялістаў калгаса «Гвардыя» Дзятлаўскага раёна пала каля 11 тысяч галоў свіней і вымушана прырэзаны больш за 4 тысячы.

Значны ўрон наносіцца гаспадаркам аграпрамысловага комплексу і ў выніку парушэння іх кіраўнікамі фінансавай дысцыпліны, злачыннага разбазарвання дзяржаўных сродкаў і матэрыяльных рэсурсаў. Асобныя кіраўнікі гаспадарак часта выкарыстоўваюць калгасную ўласнасць як асабістую. Так, у калгасе «Кастрычнік» Хоцімскага раёна амаль 100 мільёнаў рублёў, выдзеленых на закупку мінеральных угнаенняў, паводле ўказання кіраўніцтва калгаса былі накіраваны на набыццё аўтамабіля ГАЗ-31029, а 5 мільёнаў рублёў, накіраваных для закупкі гаруча-змазачных матэрыялаў, перададзены ў выглядзе дабрачыннай дапамогі на рэканструкцыю Свята-Троіцкага сабора ў г. п. Хоцімск.

— Нямала паведамленняў з'явілася ў друку пра злоўжыванні ў арміі. Асабліва, што датычыцца захаванасці маёмасці.

— У крадзяжах армейскай маёмасці па сутнасці не зніжаецца «актыўнасць» як матэрыяльна адказных асоб, так і высокапастаўленых камандзіраў. Практычна ўсімі ваеннымі пракуратурамі ўзбуджаны і расследуюцца па некалькі крымінальных спраў, звязаных з крадзяжамі рэчавай маёмасці, прадуктаў, каштоўных металаў, зброі і боепрыпасаў. Толькі за крадзяжы ў асабліва буйных памерах у 1995 г. закончана следства і накіраваны ў суды 68 крымінальных спраў у дачыненні да 171 чалавека. Да крымінальнай адказнасці прыцягнута 33 старшыя афіцэры, у тым ліку 11 афіцэраў, што знаходзіліся на пасадзе камандзіра воінскай часці і вышэй. Праведзеныя Беларускай ваеннай пракуратурай праверкі сведчаць, што на матэрыяльна адказных пасадах знаходзяцца не заўсёды сумленныя людзі, іх назначэнне ў многіх выпадках робіцца без уліку дзелавых і маральных якасцей. Гэта прыводзіць да таго, што недастачы і крадзяжы слаба спыняюцца ў самым пачатку, а потым разрастаюцца да буйных памераў. Толькі ў ходзе сумесных праверак пракурораў з кантрольнымі органамі ва Узброеных Сілах у мінулым годзе пастаўлена на ўлік раней неапрыходаваных золата — 117 кілаграмаў, плаціны — 7 кілаграмаў і серабра — 1313 кілаграмаў.

Следчай групай пракуратуры рэспублікі расследуюцца крымінальныя справы ў адносінах да службовых асоб адной з вайсковых часцей Мінабароны, якія, арганізаваўшы злачынную групу, на працягу 3 гадоў займаліся крадзяжамі ваенна-тэхнічнай маёмасці, у тым ліку каштоўных і каляровых металаў. У выніку яны нанеслі страт дзяржаве на суму больш чым 10 мільярдаў рублёў. Па гэтай справе прад'яўлены абвінавачванні 10 ваеннаслужачым на чале з былым камандзірам гэтай часці генерал-маёрам А. Круглікавым, які разам з яшчэ пяццю саўдзельнікамі арыштаваны. Злачынныя сляды ад іх вядуць яшчэ да шэрага афіцэраў, што займалі высокія пасады. Пытанне аб прыцягненні іх да крымінальнай адказнасці будзе вырашана ў бліжэйшы час.

— А якія важнейшыя задачы стаяць сёння перад органамі пракуратуры ў захаванні законнасці?

— Аналіз стану законнасці і правапарадку ў рэспубліцы, патрабаванні Канстытуцыі і Закона «Аб Пракуратуры Рэспублікі Беларусь» ставяць перад сістэмай органаў пракуратуры цэлы шэраг першачарговых задач, накіраваных на ўмацаванне законнасці. І адной з самых галоўных з іх з'яўляецца забеспячэнне строгага і няўхільнага выканання патрабаванняў закона, яго вяршэнства. Не вырашыўшы гэтую задачу, мы не зможам забяспечыць у цэлым вырашэнне праблемы захавання законнасці, пабудовы прававой дзяржавы.

— Пракуратуру, перш за ўсё, лічаць карным органам. Але ж яна заклікана абараняць чалавека, яго інтарэсы...

— Сапраўды, не выконваецца належным чынам у рэспубліцы адно з важнейшых канстытуцыйных палажэнняў, прадугледжаных арт. 2 Канстытуцыі, у якім гаворыцца, што чалавек з'яўляецца найвышэйшай каштоўнасцю грамадства і дзяржавы. Не забяспечыўшы недатыкальнасць асобы грамадзян, іх права на жыццё і здароўе, валоданне ўласнасцю, дзяржава і яе органы не выканаюць свайго галоўнага прызначэння. У гэтай сувязі важнейшай задачай сістэмы органаў пракуратуры была і застаецца задача аднаўлення парушаных правоў і свабод грамадзян і менавіта ў вырашэнні гэтых дзвюх задач я бачу разам з судамі галоўную патрэбнасць і неабходнасць існавання сістэмы органаў пракуратуры. Наступнай важнейшай задачай ці напрамку пракурорскай сістэмы на бліжэйшую перспектыву павінна быць абарона інтарэсаў дзяржавы і перш за ўсё забеспячэнне законнасці ў гаспадарчай сферы. Неабходна разам з забеспячэннем законных інтарэсаў дзяржавы істотна ўзмацніць і нагляд за захаваннем законнасці ў дзейнасці суб'ектаў гаспадарання, недзяржаўных формаў уласнасці.

Павінен падкрэсліць, што і з захаваннем правоў і законных інтарэсаў грамадзян на гэтым напрамку выпадкаў парушэнняў законнасці вялікае мноства.

Ва ўмовах势 планаемага далейшага правядзення рыначных рэформаў тут таксама важна сканцэнтраваць намаганні як сістэме органаў пракуратуры, так і іншым органам улады і кіравання.

Ніхто не стане пярэчыць і супраць таго, што пракурор адным з першых даведваецца пра допушчанае парушэнне законнасці, бачыць прабелы і недахопы як дзеючых, так і прынятых законаў.

На мой погляд, да цяперашняга часу ў рэспубліцы не было забяспечана аператыўнае адсочванне як старога заканадаўства, так і зноў прымаемых законаў на прадмет іх паўнаты, крыміналагічных наступстваў, ухілення прабелаў. Вельмі слаба на гэтую праблему была зарыентавана і пракурорская сістэма. Матэрыялы, што ёсць у пракурораў, практычна не запатрабаваліся і не выкарыстоўваліся камісіямі Вярхоўнага Савета.

Уяўляецца, што сістэма органаў пракуратуры можа і павінна стаць сапраўдным памочнікам Вярхоўнага Савета, яго камісій, Прэзідэнта і Кабінета Міністраў пры фарміраванні новага заканадаўства, ліквідацыі прабелаў дзеючага. У поўнай меры павінна выкарыстоўвацца і права заканадаўчай ініцыятывы самім Генеральным пракурорам.

Лічу, што гэты напрамак дзейнасці сістэмы органаў пракуратуры павінен быць таксама адным з галоўных і менавіта на ім варта сканцэнтраваць свае намаганні пракурорам усіх узроўняў.

Гутарыў Уладзімір ГОЙТАН.

БЕЛАРУСКІЯ ЯЎРЭІ БУДУЦЬ ДАМАГАЦЦА КАМПЕНСАЦЫІ СТРАТ, ПАНЕСЕНЫХ ІМІ ПАДЧАС ВЯЛІКАЙ АЙЧЫННАЙ ВАЙНЫ

Каля тысячы яўрэяў з усіх рэгіёнаў Беларусі сабраліся ў мінулы панядзелак у будынку сталічнага Рускага драматычнага тэатра імя Горкага. Мерапрыемства, якое наладзіла тут Сусветная асацыяцыя беларускіх яўрэяў, было прысвечана балючай і далікатнай праблеме — кампенсацыі грамадзянам нашай краіны яўрэйскай нацыянальнасці страт, панесеных імі ў гады Вялікай Айчыннай вайны.

Для пачатку маленькая даведка: Сусветная асацыяцыя беларускіх яўрэяў нарадзілася тры гады таму ў Злучаных Штатах. Сёлета арганізацыя правяла ўстаноўчы з'езд на Беларусі, і цяпер яна праходзіць рэгістрацыю ў Міністэрстве юстыцыі. Галоўнай задачай асацыяцыі, па словах яе кіраўніка сп. Якава Гудмана, стала аднаўленне гістарычнай праўды аб ролі беларускіх яўрэяў у гады Вялікай Айчыннай вайны. Сярод апошніх (і, што адметна, канкрэтных) ініцыятыў Сусветнай арганізацыі беларускіх яўрэяў — дамагацца кампенсацыі матэрыяльнага і маральнага ўрону, які пацярпелі прадстаўнікі гэтага народа на Беларусі падчас апошняй вайны.

Справа ў тым, што адразу пасля яе заканчэння будучы прэзідэнт дзяржавы Ізраіль сп. Х. Вейцман звярнуўся да кіраўнікоў дзяржаў-пераможцаў з прапановай уключыць у рахунак рэпатрыяцый, што выплачвала Германія, асобны пункт аб кампенсацыі страт яўрэям, якія сталі ахвярамі нацызму. Прапанову сп. Вейцмана падтрымалі не толькі ўрады ЗША, Вялікабрытаніі і Францыі, але неўзабаве — таксама германскі бундэстаг. Сродкі былі выдаткаваны, і, каб вырашыць праблему іх размеркавання, у 1952 годзе ў ЗША прадстаўнікі 23 яўрэйскіх арганізацый стварылі так званую Канферэнцыю па матэрыяльных прэтэнзіях яўрэяў да Германіі, якая дзейнічае і дагэтуль.

Варта адзначыць, што права на кампенсацыю атрымалі ўсе пацярпелыя яўрэі без выключэння, у тым ліку тыя, хто пражываў на тэрыторыі былога Савецкага Саюза. Аднак з вядомых меркаванняў Сталін ад грошай адмовіўся. Прычым ад немалых. Так, яўрэі, якія пражывалі на часова акупіраваных тэрыторыях альбо якія былі вымушаны эвакуіравацца, атрымалі ў сярэднім па 5 тысяч дойчмарак. Яўрэям, якія пражывалі ў акупацыйных зонах больш за 18 месяцаў, быў вызначаны памер пажыццёвых штомесячных выплат — па 500 марак.

Сёння Сусветная асацыяцыя беларускіх яўрэяў мае намер узняць пытанне аб кампенсацыях нашым суайчыннікам. Уласна кажучы, праведзены днямі сход ставіў перад сабой дзве задачы. Па-першае, вызначыць колькасць яўрэяў, якія як ахвяры нацызму могуць разлічваць на матэрыяльную дапамогу — для гэтага ўсім прысутным былі раздадзены неабходныя анкеты. Па-другое, сход фактычна даў Асацыяцыі беларускіх яўрэяў паўнамоцтвы на пачатак перамоў з амерыканскай Канферэнцыяй па матэрыяльных прэтэнзіях яўрэяў, якая, як ужо згадвалася, займаецца размеркаваннем выплачваемых нямецкім бокам грошай. Каб паскорыць працэс перамоў, сход беларускіх яўрэяў прыняў адпаведныя звароты да парламентаў Беларусі і Германіі, да журналістаў Злучаных Штатаў, Германіі і Ізраіля.

Сяргей ГРЫБ.

Фальшываманетчыкі аддаюць перавагу доларам ЗША і расійскім рублям: зафіксавана 128 выпадкаў збыту «пустых» грошай

Бясспрэчна, пакуль ёсць наіўныя грошы і прасцякі, якія скупляюць з рук СКВ, попыт на прадукцыю прафесіяналаў фальшываманетнага бізнесу захаваецца. Колькі часу існуюць грошы, столькі ва ўсім свеце знаходзіцца розных «майстроў», якія не грэбуюць скарыстаць сваё ўменне зноў жа на сваю карысць.

Не абмінула хваля «ліпавых» грошай і нашу рэспубліку. Толькі ў першым паўгоддзі сёлета касіры беларускіх банкаў зафіксавалі 128 выпадкаў, калі кліенты спрабавалі «падсунуць» фальшывыя грошы. Прынамсі, большасць з іх самі не ведалі, якую «навалач» набывалі.

Больш за ўсё людзям не пашанцавала, як і заўсёды, з доларамі ЗША. Такіх выпадкаў у рэспубліцы налічылі 80. Прычым, 26 з іх былі «суперпадробкі», якасць выканання якіх нават эксперты прызнаюць высокай: ёсць у іх і палоскі, і адпаведныя знакі, карацей, фальшываманетчыкі працуюць на вышыні. Як бачым, верагоднасць набыць з рук купюру, якая нічога не вартая, зусім відавочная.

Так атрымалася, што амерыканскі долар — валюта найбольш стабільная (што ўсвядоміў добра ў час змагання за выжыванне наш народ), распаўсюджаная і адносна з невысокай ступенню абароны — аказаўся прываблівым для пэўнага кола абароцістых дзялкоў, якія аддаюць перавагу таму, каб зарабляць грошы менавіта на ёй. Таму зусім не выключана, што насельніцтва, якое заручылася «зялёным гарантам» супраць інфляцыі, не падазраючы, заглынула прадукцыю «сціплых» фальшываманетчыкаў. Узгадаем, калі банкі не маглі працаваць з абменам СКВ, многія ў паніцы кінуліся скупляць валюту ў незнаёмых ім людзей. Дзе гарантыя, што некаторыя не сталі ахвярай якога-небудзь прайдзісвета?

Што датычыцца расійскіх рублёў, то і тут праца ў фальшываманетчыкаў спорыцца: з падробленых грошай усіх нашых суседзяў менавіта яны карыстаюцца папулярнасцю.

У першым паўгоддзі было выяўлена 8 выпадкаў канфіскацыі пяцідзесяцітысячных купюр. Хацелася б папярэдзіць, што асноўная маса падробленых расійскіх рублёў мае адзін значны недахоп. Як правіла, пры падробцы «цалковых» часта выкарыстоўваецца кропачна-струменевы метад. «Паўнаважкія» рублі прапускаюцца праз размножальную тэхніку, якая наносіць фарбы на білеты. Аднак фарбавальнік у даным выпадку не вельмі стойкі, і калі пацерці банкноту, фарба пакрысе абсыпаецца, а банкнота не мае характэрнага хрусту.

Ігар ШЧУЧЭНКА.

ПАСТАНОВА
Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь
Аб Звароце Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь да парламентаў і народаў Еўропы

Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь **пастанаўляе:**

1. Прыняць тэкст Звароту Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь да парламентаў і народаў Еўропы (прыкладаецца).

2. Накіраваць тэкст Звароту Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь да парламентаў і народаў Еўропы:

Прэзідэнту Рэспублікі Беларусь, Міністэрству замежных спраў Рэспублікі Беларусь;

выкарыстоўваючы каналы Міністэрства замежных спраў Рэспублікі Беларусь, Генеральнаму сакратару НАТО, Заходнееўрапейскаму саюзу, Еўрапейскаму саюзу, Савету Еўропы, Арганізацыі Аб'яднаных Нацый і іншым міжнародным арганізацыям, а таксама міністэрствам замежных спраў Расіі, Украіны, Польшчы, Літвы, Латвіі, Эстоніі, Чэхіі, Славакіі, Венгрыі, Румыніі, Балгарыі;

парламентам усіх зацікаўленых дзяржаў.

3. Апублікаваць тэкст Звароту ў «Народнай газеце», «Звяздзе» і іншых сродках масавай інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

4. Даручыць Пастаяннай камісіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь па міжнародных справах з удзелам іншых пастаянных камісій Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь, зацікаўленых ведамстваў і грамадскіх арганізацый рэспублікі правесці неабходную работу па рэалізацыі Звароту Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь да парламентаў і народаў Еўропы.

Старшыня Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь С. ШАРЭЦКІ

11 ліпеня 1996 г., г. Мінск. № 474-XIII

ЗВАРОТ
Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь
да парламентаў і народаў Еўропы

Мы, дэпутаты Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь, напярэдадні 55-й гадавіны пачатку Вялікай Айчыннай вайны звяртаемся да вас з заклікам не забываць урокаў трагічнага мінулага, якое прынесла шмат бед народам нашага кантынента, і выступаем з ініцыятывай стварэння бяз'ядзернай зоны ў Цэнтральнай Еўропе.

Мы выказваем сур'ёзную занепакоенасць тым, што пашырэнне НАТО на ўсход, па сутнасці, перакрэслівае баланс і расстаноўку сіл, што склаліся ў ходзе Ялцінскіх дагаворанасцей 1945 года, нясе ў сабе пагрозу эскалацыі міжнароднай напружанасці ў цэнтры Еўропы і ў канчатковым выніку вядзе да ўзрастання рызыкі ядзернага супрацьстаяння.

Усё гэта выклікае сур'ёзную занепакоенасць, таму што ў самы бліжэйшы час тэрыторыя нашай рэспублікі патэнцыяльна можаператварыцца ў зону канфрантацыі ў мірны час. У сітуацыі, якая склалася, патрабуюцца неадкладныя дзеянні парламентаў краін Цэнтральнай Еўропы, што грунтуюцца на даверы і падтрымцы сваіх народаў і накіраваны на пошук і прыняцце нетрадыцыйных рашэнняў, якія садзейнічаюць захаванню раўнавагі ў ваеннастратэгічнай сферы ў гэтым рэгіёне. У сувязі з гэтым Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь выступае з ініцыятывай распрацоўкі і падпісання шматбаковай канвенцыі, накіраванай на стварэнне бяз'ядзернай зоны ў Цэнтральнай Еўропе. Магчымымі ўдзельнікамі гэтай канвенцыі маглі б стаць Расія, Беларусь, Украіна, Польшча, Літва, Латвія, Эстонія, Чэхія, Славакія, Венгрыя, Румынія, Балгарыя і іншыя краіны як Цэнтральнай Еўропы, так і іншых рэгіёнаў кантынента, а таксама дзяржавы, якія ўваходзяць у НАТО.

Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь, выказваючы волю і імкненне свайго народа захаваць наш агульны і бясцэнны здабытак — мір, звяртаецца да парламентаў і народаў Еўропы з заклікам сказаць сваё важкае слова ў падтрымку гэтай ініцыятывы, не дапусціць ядзернай катастрофы. Наш народ, які страціў у агнявым смерчы вайны за апошнія дзесяцігоддзі мільёны і мільёны сваіх суграмадзян, як ніхто іншы, ведае цану вайне і міру, гору, трагедыі і шчасцю, слязам і ўсмешкам на тварах нашых жанчын і дзяцей. Мы не маем маральнага права забыць мінулае, легкаважна страціць той баланс даверу і ўзаемаразумення, які так пакутліва і няпроста складваўся на нашым кантыненце на працягу больш чым 50 пасляваенных гадоў. У процівагу вядомаму лацінскаму выслоўю мы заяўляем: «Хочаш міру — умацоўвай, захоўвай яго». Наша канстытуцыйная мэта — ператварэнне тэрыторыі Рэспублікі Беларусь у бяз'ядзерную зону і нейтральную дзяржаву.

Мы звяртаемся да парламентаў і ўрадаў Еўропы, усіх людзей добрай волі даць беларускаму народу гістарычны шанс на дасягненне гэтай высакароднай і светлай мэты.

Прыняты на пасяджэнні Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь.

11 ліпеня 1996 года, г. Мінск.

ПАЛЯПШЭННЯЎ У ФІНАНСАВАННІ ЎСТАНОЎ АХОВЫ ЗДАРОЎЯ ТРЭБА ЧАКАЦЬ НЕ РАНЕЙ, ЧЫМ ПАЧНЕЦЦА СТАБІЛІЗАЦЫЯ Ў ЭКАНОМІЦЫ КРАІНЫ

Удакладніць становішча з выплатай заробленых грошай медыцынскім работнікам мы папрасілі начальніка Галоўнага ўпраўлення планавання і эканомікі Міністэрства аховы здароўя Клаўдзію Анатольеўну Моўчан:

Як гэта ні сумна, мы мусім толькі паспачуваць людзям, паколькі фінансаванне амаль усіх бюджэтных арганізацый ажыццяўляецца мясцовымі выканаўчымі органамі з мясцовых жа бюджэтаў. У лепшым становішчы па своечасовай выдачы заработнай платы знаходзяцца медыцынскія ўстановы Мінска, нядрэнна складваецца сітуацыя і ў Гродзенскай і Брэсцкай абласцях. Складаней становішча ў Гомелі і Гомельскай вобласці. Дарэчы, адтуль паступае больш скаргаў.

Дзеля справядлівасці трэба адзначыць, што пры праверцы, праводзімай намі сумесна з Міністэрствам фінансаў, не было ўстаноўлена фактаў ігнаравання інтарэсаў аховы здароўя. Прычына ўсё тая ж: у прамысловым Гомелі стаяць прадпрыемствы. Адкуль жа з'явяцца грошы ў бюджэце?

Па краіне, за выключэннем Мінска, запазычанасць па заработнай плаце складае ад 1—1,5 месяца — гэта даныя за чэрвень, за май у нас запазычанасці няма.

Апошнім часам фінансаванне нашай медыцыны некалькі палепшылася і, адпаведна, затрымкі выплаты грошай паменшыліся.

Існуе загад міністра фінансаў аб прыярытэце ў выдзяленні сродкаў установам аховы здароўя, і ў першую чаргу пад заработную плату і забеспячэнне лячэння ў стацыянарных умовах.

Таксама Міністэрства фінансаў вырашыла пытанне аб выдзяленні пазыкі мясцовым бюджэтам дзеля выплаты грошай работнікам медыцынскіх устаноў.

Застаецца спадзявацца, што прынятыя меры дапамогуць выправіць сітуацыю і пазбегнуць напружання. Гэта зараз недапушчальна, асабліва ў адносінах да медыкаў, паколькі ў іх — больш чым сціплыя аклады (203.000 рублёў у санітаркі, 446.000 — у медыцынскай сястры без катэгорыі, 717.000 — ва ўрача вышэйшай катэгорыі) і неверагодныя нагрузкі (работа па сумяшчальніцтву, работа ў святочныя і выхадныя дні, у начны час сутак і гэтак далей). Слугі Гіпакрата не могуць уздзейнічаць сабе маштабных акцый пратэсту праз спецыфіку работы.

Вольга СТАЎРОЎСКАЯ.

СЛАВАЦКІ ДЫПЛАМАТ РАЗБІЎСЯ ПАД БАРАНАВІЧАМІ

Раніцай 20 ліпеня на 230-м кіламетры трасы Брэст—Масква недалёка ад горада Баранавічы Брэсцкай вобласці пацярпеў аварыю на сваім аўтамабілі загадчык Гандлёва-эканамічнага аддзялення Генеральнага Консульства Славацкай Рэспублікі ў Мінску Штэфан Лукавіны.

Сталі вядомыя падрабязныя звесткі следства.

«Шкода» славацкага дыпламата выскачыла на паласу сустрэчнага руху і ўрэзалася ў «Хонду», у якой ехалі грамадзяне Расійскай Федэрацыі. Наступствы аварыі трагічныя: загінулі вадзіцель «Шкоды» і яго 19-гадовая дачка. Жонка і сын Штэфана Лукавіны і двое маскавічоў пацярпелі, але засталіся ў жывых. Зараз яны знаходзяцца ў бальніцы і іх жыццю нічога не пагражае.

Высветлілася, што аварыя адбылася на так званым «закрытым» участку дарогі. Між 225 і 235 кіламетрамі трасы Брэст—Масква ўжо некалькі гадоў вядзецца рамонт дарогі, і яна там значна звужаная.

Сяргей ПРОТАС.

ФАЛЬШЫВЫЯ КУПОНЫ «БЛУКАЮЦЬ» ПА КРАІНЕ

Фальшывыя долары — з'ява ў нашым жыцці, на жаль, звычайная. А вось падробка айчыннай валюты — занятак, бадай, выключна для энтузіястаў. А між тым, такія ўсё ж ёсць...

Як паведамілі ў прэс-групе УУС на транспарце, 21 ліпеня пры правядзенні аператыўна-вышуковых мерапрыемстваў супрацоўнікі транспартнай міліцыі г. Баранавічы на чыгуначнай станцыі «Баранавічы-Палескія» затрымалі мужа і жонку А., рабочых аднаго з калгасаў Клецкага раёна. Пры сабе затрыманыя мелі 25 млн. беларускіх купонаў у купюрах па 1 мільёну. Усе грашовыя знакі маюць прыкметы падробкі.

Надзея НІКАЛАЕВА.

СЦВЯРДЖЭННЕ НЕЗАЛЕЖНАСЦІ І ВОЛЬНАСЦІ — ПРАЗ МІРНЫЯ ШЭСЦІ

Нацыянальны аргкамітэт святкавання Дня незалежнасці Рэспублікі Беларусь звярнуўся да суайчыннікаў з нагоды 6-й гадавіны з дня прыняцця Дэкларацыі аб незалежнасці краіны.

Вядомыя палітыкі, дзеячы культуры заклікаюць «усіх грамадзян Рэспублікі Беларусь адзначыць наша дзяржаўнае свята — Дзень незалежнасці — мірнымі шэсцямі, мітынгамі і святочнымі фэстамі і гэтым прадэманстраваць сваю рашучасць бачыць Беларусь вольнай, мірнай, квітнеючай краінай, адкрытай для добрасуседскіх дачыненняў, на Захад і Усход, Поўнач і Поўдзень».

Мяркуецца, што святочныя акцыі ў Мінску — так прапануе Нацыянальны аргкамітэт — пачнуцца дазволеным шэсцем і мітынгам каля Палаца спорту. Збор удзельнікаў 27 ліпеня — з 10.30 да 11.00 у скверы імя Я. Купалы.

Алесь КАРЛЮКЕВІЧ.

БЕЛАРУСКІ ЗАЛАТЫ ГАДЗІННІК: БЫЦЬ ЦІ НЕ БЫЦЬ?

Пытанне аб вытворчасці залатых гадзіннікаў на Мінскім заводзе «Прамень» будзе вырашана ў сярэдзіне верасня бягучага года, паведаміў карэспандэнту газеты намеснік начальніка аддзела знешніх эканамічных сувязей прадпрыемства Міхаіл Давыдаў. Казаць аб пачатку рэалізацыі праекта сёння рана, бо ёсць праблемы з яго фінансаваннем, хаця ён падтрыманы на вышэйшым узроўні.

Кантракт на вытворчасць залатых гадзіннікаў паміж беларускім і швейцарскім бакамі быў падпісаны ў сакавіку бягучага года. У адпаведнасці з гэтым дакументам замежныя партнёры будуць ажыццяўляць пастаўку карпусоў і бранзалетаў для гадзіннікаў, беларускія вытворцы -- «начыняць» айчынным механізмам. У вытворчасці будзе задзейнічана каля дваццаці беларускіх рабочых.

Плануецца ў год выпрабляць 10--15 тысяч беларускіх «Ролексаў» і «Кондараў» пяці мадэляў. Па меркаванню спецыялістаў завода, частка прадукцыі знойдзе свайго пакупніка ў Беларусі, а таксама ў Расіі. Кошт аднаго гадзінніка вызначаны ў памеры 350--1500 долараў ЗША.

Жанна КАТЛЯРОВА.

ГУЛЯЮЦЬ ШКОЛЬНІКІ Ў ВАЙНУ...

У наш неспакойны час кожны стараецца па меры сіл абмежаваць сябе ад розных непрыемных «сюрпрызаў». А таму — народ узбройваецца...

Узброеным аказаўся вучань СШ № 5 г. Брэста, у якога супрацоўнікі Брэсцкага АУС на транспарце канфіскавалі... рэвальвер, выраблены саматужным спосабам, і тры патроны да яго калібру 5,6 мм. Школьнік затрыманы, а міліцыя высвятляе, якім чынам у руках падлетка аказалася агнястрэльная зброя.

Надзея НІКАЛАЕВА.

НАЎЗДАГОН

ПОШТА ЗА КАНКУРЭНТАЗДОЛЬНАСЦЬ ДЗЯРЖАЎНЫХ ВЫДАННЯЎ

Інтэрв'ю па выніках падпісной кампаніі на перыядычныя выданні даў нашай газеце генеральны дырэктар рэспубліканскага аб'яднання «Белпошта» Георгій Яўгенавіч ІГНАТОВІЧ.

— Георгій Яўгенавіч, што, на ваш погляд, было адметным пры правядзенні падпіскі на другое паўгоддзе?

— Перш за ўсё даволі высокі попыт на рэгіянальную прэсу. Калі ў цэлым «цэнтральныя» газеты рэспублікі страцілі 10,5 працэнта падпісчыкаў, газеты краін СНД — 43 працэнты, то агульная падпіска па рэспубліцы ў параўнанні са студзенем захавалася на ўзроўні каля ста працэнтаў (98,5). Відаць падпісчыка больш цікавяць праблемы свайго раёна, горада ці вобласці, чым палітычныя спрэчкі рэспубліканскага маштабу. Нягледзячы на вялікі кошт, значна ўзрасла падпіска на часопісы краін СНД, якую мы вялі па двух каталогах. Тут, магчыма, спрацавала не столькі высокая паліграфічная якасць расійскіх выданняў, колькі агульныя адносіны да рускай мовы, існуючыя зараз у рэспубліцы. У цэлым мы задаволены тым, што інфармацыйная прастора краін СНД аднаўляецца.

Што датычыць рэспубліканскіх газет, то ў сувязі са стабілізацыяй інфляцыйных працэсаў у рэспубліцы мы лічым мэтазгодным арганізацыю і правядзенне паўгадавых падпісных кампаній. Зрэшты, самі «цэнтральныя» газеты ў многім страцілі былыя пазіцыі ў правядзенні такіх мерапрыемстваў. Неапраўданыя спадзяванні на аўтарытэт і агульную вядомасць далі, між тым, зніжэнне тыражу.

Пошта выступае за захаванне вядучымі рэспубліканскімі выданнямі чытацкай аўдыторыі. Мы заклікаем галоўных рэдактараў ісці да падпісчыкаў разам і згодны ў гэтым плане падтрымаць любую ініцыятыву. Са свайго боку, мы ўжо прынялі рашэнне аб зніжэнні кошту падпіскі для той катэгорыі грамадзян, якія будуць самастойна забіраць газеты ў паштовых аддзяленнях. У першую чаргу гэта, відаць, будзе датычыць пенсіянераў (асабліва ў гарадах). Хацелася б, каб рэдакцыі таксама думалі аб зніжэнні кошту сваіх выданняў.

— Рэдакцыям зрабіць гэта практычна немагчыма, тым больш, што паштовыя тарыфы растуць. Ці не збіраецца пошта і з рэдакцый менш браць за распаўсюджванне, экспедзіраванне і дастаўку газет? Ці будзе аб'яўлена падпісная кампанія на чацвёрты квартал?

— Сёння пошта з'яўляючыся дзяржаўнай арганізацыяй, поўнасцю знаходзіцца на самаакупнасці, не атрымліваючы ні рубля з бюджэту. Урад Расіі ў гэтым годзе выдаткаваў сваёй пошце 68 мільярдаў рублёў, беларуская ж пошта ў шэрагу месцаў па іроніі лёсу ўвогуле не з'яўляецца ўласнікам таго, што мае, і ў прыватнасці, займаемых будынкаў. Мы плацім вялікую арэндную плату выканкомам мясцовых Саветаў замест таго, каб накіраваць гэтыя грошы на паляпшэнне матэрыяльнай базы ці зніжэнне тарыфаў, аб якіх ідзе гаворка. Спадзяюся, што гэта становішча будзе выпраўлена, і тады з'явяцца падставы для працягу размовы аб зніжэнні тарыфаў. Новы старшыня Дзяржкамдруку У. Бельскі разумее нашы падыходы і імкнецца многія пытанні, звязаныя з распаўсюджваннем друку і пашырэннем інфармацыйнай прасторы вырашаць сумесна з поштай.

Сёння жыхары Расіі і Украіны могуць выпісаць галоўныя газеты нашай рэспублікі. Ідуць перамовы аб аднаўленні падпіскі на нашы выданні ў іншых краінах СНД. Пакуль гэта падпіска каштуе шмат, але, спадзяюся, са стабілізацыяй абстаноўкі і пашырэннем інтэграцыі беларусы ў блізкім замежжы не будуць адчуваць недахопу перыёдыкі з Беларусі.

Што датычыць аб'яўлення падпісной кампаніі на чацвёрты квартал, то ніякіх асобных мерапрыемстваў мы не плануем. У нас ідзе бягучая падпіска на выданні да канца года, і чытач сам вызначае, на які тэрмін падпісацца. Тыя газеты, якія аб'яўлялі квартальную падпіску, відаць, страцяць у фінансавым плане. У сувязі з гэтым лічу, што падпісны кошт на дзяржаўныя выданні і выданні з удзелам дзяржаўнага капіталу ўвогуле павінен арганізавана вызначацца дзяржавай у асобе Дзяржкамдруку. Зрэшты, як і тэрміны падпіскі. У нашай дэмакратычнай дзяржаве дзяржаўная інфармацыя павінна быць канкурэнтаздольнай як па зместу, так і па кошту.

Новую падпісную кампанію пошта плануе пачаць у верасні на падпіску будучага года. Да гэтага тэрміну рэдакцыі павінны вызначыцца з коштам выданняў і даць звесткі для ўключэння іх у каталог. У дзяржаўных выданняў ёсць шанц значна павысіць тыражы, і пошта будзе ім у гэтым дапамагаць.

Гутарыў Віктар ХУРСІК.

XXVI ЛЕТНІЯ АЛІМПІЙСКІЯ ГУЛЬНІ

«СВЯТА» ПАКУЛЬ НЕ НА НАШАЙ ВУЛІЦЫ

100 Atlanta 1996

Трэці дзень Алімпіяды ў Атланце стаў для беларускай зборнай не самым шчаслівым. З 12 камплектаў медалёў — ніводнага ў камандную скарбонку. Сказаць па праўдзе, нашы атлеты выступалі толькі ў чатырох дысцыплінах.

Бліжэй за ўсіх да ўзнагарод былі гімнасты-мужчыны, якія ў камандным першынстве занялі 4-е месца, адстаўшы ад украінцаў, што сталі трэцімі, усяго на 0,15 бала.

Канешне, будзь у радах гімнастаў рэспублікі Іван Іванкоў, то мы, па словах галоўнага трэнера мужчынскай зборнай Віктара Дойлідава, прэтэндавалі б як мінімум на «серабро», а пры ўдачнай раскладцы змаглі б паспрачацца за «залата». Аднак што ёсць, тое ёсць.

Пасля поспеху нашых барцоў грэка-рымскага стылю ў другі дзень Гульняў, калі было заваявана тры медалі, разлічваць на што-небудзь большае, на жаль, не прыходзіцца.

З барацьбы за прызавыя месцы выбылі Ібад Ахмедаў (52 кг), Ігар Пятрэнка (62 кг) і Уладзімір Капытаў (74 кг).

Апошняй надзеяй беларускіх «класікаў» застаўся Аляксандр Сідарэнка (90 кг). Праўда, максімум, на што ён можа прэтэндаваць, дык гэта на бронзу, паколькі адзін паядынак на папярэднім этапе ён ужо прайграў. Парадавалі пакуль нашы прадстаўнікі акадэмічнага веславання. Жаночая «васьмёрка» ў кваліфікацыйным заездзе заняла 1-е месца і адразу трапіла ў фінал, які пройдзе 28 ліпеня.

У паўфінале выступіць мужчынская парная чацвёрка — яна заняла 3-е месца ў «кваліфікацыі».

Па папярэдніх звестках, нядрэнна выступаюць нашы парусьнікі. Пакуль жа пасля трох дзён спаборніцтваў у лідэрах зборная Расіі, якая штодзень прыбаўляе. Крыху адстаюць у гэтай гонцы амерыканцы і палякі.

Вось вынікі трэцяга дня спаборніцтваў

22 ліпеня (разыграны 12 камплектаў узнагарод)

Стральба. Пнеўматычная вінтоўка. Мужчыны

1. Арцём Хаджыбекаў (Расія)
2. Вальфрма Вайбель (Аўстрыя)
3. Жан-Пьер Ама (Францыя)
11. Анатоль Кліменка (Беларусь)
26. Георгій Няхаеў (Беларусь)

Гімнастыка спартыўная. Каманднае першынство. Мужчыны

1. Расія (Дзмітрый Труш, Аляксей Харкоў, Аляксей Варапаеў, Дзмітрый Васіленка, Аляксей Немаў, Яўген Падгорны, Мікалай Крукаў);
2. Кітай (Цзюан Ліпін, Чжан Цзіньцзін, Лі Сяошуан, Цзюан Хуадун, Фань Бінь, Шунь Цзянь, Фань Хунбінь);
3. Украіна (Алег Касяк, Уладзімір Шаменка, Ігар Карабчынскі, Аляксандр Святлічны, Рыгор Місюцін, Юрый Ермакоў);
4. Беларусь (Віталь Шчэрба, Андрэй Кан, Віталь Рудніцкі, Аляксандр Беланоўскі, Іван Паўлоўскі, Аляксей Сінкевіч).

Дзюдо

Вагавая катэгорыя да 86 кг. Мужчыны

1. Чжан Кі-Йонг (Карэя)
2. Армен Багдасараў (Узбекістан)
3. Марка Шнітка (Германія)
   Марк Хайзінга (Галандыя)

Вагавая катэгорыя да 66 кг. Жанчыны

1. Чо Мін-Сун (Карэя)
2. Анета Шчапаньска (Польшча)
3. Ван Сяньбо (Кітай)
   Клаудзіа Эвірс (Галандыя)

Цяжкая атлетыка. Вагавая катэгорыя да 64 кг

1. Наім Сулейман аглы (Турцыя)
2. Валерыяс Леанідас (Грэцыя)
3. Сяо Цзянган (Кітай)

Фехтаванне

Рапіра. Мужчыны

1. Алесандра Пучыні (Італія)
2. Лiянэль Плюменай (Францыя)
3. Франк Буадэн (Францыя)

Рапіра. Жанчыны

1. Лаура Бадзя (Румынія)
2. Валянціна Ведзалі (Італія)
3. Джаванна Трыліні (Італія)

Плаванне

400 м в/с. Жанчыны.

1. Мішэль Сміт (Ірландыя)
2. Дагмар Хазэ (Германія)
3. Кірстэн Флігхайе (Галандыя)

100 м на спіне. Жанчыны

1. Бет Ботсфард (ЗША)
2. Уітні Хеджпет (ЗША)
3. Марыяні крыль (ПАР)

Эстафета 4х100 м в/с. Жанчыны

1. ЗША
2. Кітай
3. Германія
15. Беларусь (устаноўлены рэкорд рэспублікі)

100 м в/с. Мужчыны

1. Аляксандр Папоў (Расія)
2. Гары Хол (ЗША)
3. Густава Боржэс (Бразілія)
19. Алег Рухлевіч (Беларусь)

200 м. Батэрфляй. Мужчыны

1. Дзяніс Панкратаў (Расія)
2. Том Мэлчоу (ЗША)
3. Скот Гудмэн (Аўстралія)

Учора ў Атланце праходзілі спаборніцтвы па 22 відах і разыгрывалася 17 камплектаў медалёў.

Уладзімір ЗДАНОВІЧ.

КРЫМІНАЛ

МІЛІЦЫЯНЕР-ЗАБОЙЦА

Злачынцаў звычайна ловяць міліцыянеры. Але каб затрымлівалі міліцыянера-злачынцу, прычым звычайныя грамадзяне, — гэта ўжо нонсенс. Тым не менш менавіта такі выпадак адбыўся ў Магілёве.

Цяпер, пасля суда, можна назваць прозвішча забойцы: старшы оперупаўнаважаны крымінальнага вышуку Цэнтральнага РАУС Аляксандр Гагошкін.

У снежні мінулага года ён набыў сабе «Жыгулі». Паездзіць доўга не давялося. Літаральна праз некалькі месяцаў, дакладней, 7 сакавіка, Гагошкін наехаў на пешаходаў — маці з трынаццацігадовым сынам. Жанчыне былі прычынены цяжкія цялесныя пашкоджанні, хлопчык памёр.

У самім гэтым, хоць і страшным па выніках здарэнні няма, на першы погляд, нічога неардынарнага. З кім не бывае! Міліцыянеры таксама людзі. Цікава, аднак, як павёў сябе ў крытычнай сітуацыі работнік аховы правапарадку. Ён захацеў уцячы з месца здарэння.

Спынялі яго цывільныя людзі, якія знаходзіліся побач на аўтобусным прыпынку. Гагошкін паабяцаў развярнуцца, каб адвезці пацярпеўшых у бліжэйшую бальніцу. Ён развярнуўся і, як выказваюцца ў ДАІ, з месца здарэння знік.

Чаму?

— Спалохаўся, — адказаў на судзе барацьбіт са злачыннасцю. — Разгубіўся.

Аднак у далейшых дзеяннях не было ні разгубленасці, ні страху. Гагошкін прыйшоў у райаддзел міліцыі, дзе працуе (здарэнне, заўважым, адбылося за нейкія трыста метраў ад яго) і заявіў дзяжурнаму, што ў яго ўгналі аўтамабіль. Месца трагедыі людное, цэнтр Магілёва, побач гасцініца «Днепр», час 19.40. Ну, хіба можна схавацца?

Але на тое і «опер», каб варушыць «звілінамі». Гагошкіну, відавочна, трэба было цягнуць час. Для чаго — цяпер можна толькі здагадвацца. Прамежкавай мэты ён дасягнуў. Арыштавалі яго толькі на сёмы пасля здарэння дзень, так што аб медыцынскай экспертызе на ўтрыманне алкаголю ў крыві гаварыць было позна.

Хто-хто, а прафесіяналы, добра знаёмыя з крымінальным кодэксам, ведаюць, як у такіх выпадках «змякчыць» віну. На памяці жыхароў Магілёўшчыны аналагічнае здарэнне, таксама ўчыненае міліцыянерам. Супрацоўнік Чавускага РАУС М. Троцкі наехаў на дзіця і таксама з месца здарэння ўцёк. Для чаго? Каб сустрэцца з участковым інспектарам М. Пудавым (цвярозым) і ўгаварыць калегу прайсці за яго медыцынскую экспертызу. Падлог прайшоў бы без сучка-задзірынкі, калі б Пудава выпадкова не пазнала медсястра райбальніцы.

Адна справа — неасцярожнасць, іншая — абцяжарвальныя абставіны. Менавіта з іх улікам Цэнтральны народы суд г. Магілёва прыгаварыў А. Гагошкіна да сямі гадоў пазбаўлення волі.

Васіль ЛЕЎЧАНКА.

УШАНАВАНА ПАМЯЦЬ САЛДАТ ПЕРШАЙ СУСВЕТНАЙ

Ва ўсе часы прыбаўлялася на зямлі нашай салдацкіх магіл. Ніхто дакладна не ведае, колькі іх пакінула гісторыя на палях Бацькаўшчыны. У гады першай сусветнай вайны лінія фронту праходзіла праз невялічкае мястэчка Крэва. У тым 1914 годзе былі дні, калі колькасць загінуўшых салдат рускай арміі прырастала тут штодзень на тысячы чалавек — кайзераўскія войскі ўжывалі атрутны газ.

Сёння ўвекавечаннем памяці загінуўшых займаюцца розныя грамадскія аб'яднанні, уладныя структуры. Фонд «Садружнасць» прыняў на сябе клопаты ўвекавечання памяці загінуўшых пад Крэвам.

НА ЗДЫМКАХ: адкрыццё мемарыяльнага знака-крыжа, якое было праведзена пад Крэвам з удзелам прадстаўнікоў пасольства Расійскай Федэрацыі; памятны камень на месцы былых баёў; жыхар Крэва, удзельнік Вялікай Айчыннай вайны Аляксей Іванавіч КАМІНСКІ.

Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

36,6°

ЛЯКАРСТВА АД АДЭНОМЫ

Сімптомы адэномы прастаты (затрымка мочаспускання, немагчымасць цалкам апаражніць мачавы пузыр пры частых пазывах) з'яўляюцца ў палавіны мужчын, старэйшых за шэсцьдзесят. Колькім людзям гэтая хвароба сапсавала жыццё! Сучасным мужчынам гэта не пагражае — у іх ёсць надзея.

У наш час з адэномай навучыліся спраўляцца. Адзін са шляхоў лячэння — выкарыстанне амерыканскага прэпарату проскар. Ён здольны спыніць павелічэнне прастаты і нават павярнуць працэс назад: зменшыць яе да нармальных памераў.

Узнікненне адэномы залежыць, па-першае, ад натуральнага старэння арганізма і, па-другое, ад утварэння ў прастаце гармону дыгідратэстастэрону. У яго ператвараецца мужчынскі гармон тэстастэрон пад уплывам ферменту з груваcткай назвай «5-альфа рэдуктаза». Проскар блакіруе гэтае нежаданае «ператварэнне». Іншымі словамі, проскар уздзейнічае на першапрычыну, што вельмі важна.

Зусім нядаўна ў Маскве адбыўся сімпозіум, на якім спецыялісты абмяркоўвалі вынікі так званага скандынаўскага даследавання. Яно праводзілася ў 59 медыцынскіх цэнтрах Даніі, Фінляндыі, Ісландыі, Нарвегіі і Швецыі, а мэтай ставілася вывучэнне пакутуючых на адэному прастаты на працягу двух гадоў. Адна група атрымлівала плацэба (таблетку-пустышку), другая — проскар. Меркавалася ацаніць доўгатэрміновае ўздзеянне прэпарату як на памеры прастаты, так і на сімптомы захворвання.

Абнародаваныя вынікі прыцягнулі ўвагу медыкаў ва ўсім свеце. У тых, хто прымаў плацэба за два гады аб'ём прастаты павялічыўся да 11,5 працэнта, г. зн. працэс ішоў так, як задумвала хвароба. Тыя ж, хто прымаў проскар, маглі радавацца: адэнома зменшылася ў сярэднім на адну пятую (19,2 працэнта). Адпаведна палепшылася самаадчуванне. Пацыенты адзначылі гэты факт не адразу, а пачынаючы з 8-га месяца лячэння, бо прэпарат трэба прымаць доўгі час. Да аперацыі справа дайшла ў дзевяці мужчын з тых, хто атрымліваў плацэба, і яна не патрабавалася нікому з тых, хто лячыўся проскарам. А на адэному ж хварэюць людзі пажылыя, і далёка не ўсім аперацыя можа быць «па сілах» — падводзяць у гэтым узросце і сэрца, і лёгкія.

Проскар можна купіць у Расіі. Але парайцеся з уролагам.

Часопіс «Здоровье».

У СВЕЦЕ

ПЕЛЕНГ-НАВІНЫ

БАЕВІКІ ПЕРАЙШЛІ Ў НАСТУПЛЕННЕ

Учора раніцай чачэнскія апалчэнцы выбілі расійскія войскі з селішча Бамут. Пра гэта паведаміў міністр інфармацыі Ічкерыі Удугаў. З яго слоў, прыкладна ў той жа час расійская авіяцыя нанесла чарговы ўдар з паветра па чачэнскіх пазіцыях у раёне селішча Шатой. Тут працягваецца інтэнсіўны ракетны абстрэл. Удугаў паведаміў, што пад Шатоем знішчаны расійскі дэсантны атрад колькасцю 160 чалавек.

Прэзідэнт Чачэнскай рэспублікі Ічкерыя Яндарбіеў абвінаваціў расійскія ўлады ў парушэнні мірных пагадненняў і заклікаў сусветную супольнасць «разабрацца ў сітуацыі». Расійскія афіцыяльныя асобы сцвярджаюць, што мірныя пагадненні парушаны чачэнскім бокам.

МВФ ЗАТРЫМЛІВАЕ ЧАРГОВУЮ ВЫПЛАТУ РАСІІ

Міжнародны валютны фонд мае намер адкласці чарговую месячную выплату Расіі 330 мільёнаў долараў у лік 10-мільярднай пазыкі ў сувязі з тым, што расійскім уладам дагэтуль не ўдалося ўзяць пад жорсткі кантроль паступленне падаткаў у дзяржаўную казну. Прадстаўнікі МВФ выказваюць спадзяванне, што ўраду Расіі ўдасца вырашыць гэту праблему ў бліжэйшы час. Пазыка Расіі прадастаўлена на пэўных умовах, сярод якіх агляд эканамічнага становішча ў краіне экспертамі Фонду.

ІЗРАІЛЬ ЗБІРАЕЦЦА АДВЕСЦІ ВОЙСКІ АД ПАЎДНЁВАГА ЛІВАНА

Прэм'ер-міністр Ізраіля Нетаніягу мае намер выступіць з прапановай вывесці ізраільскія войскі з буфернай зоны ў Паўднёвым Ліване ў якасці ўмовы аднаўлення мірных перамоў з Сірыяй. Кіраўнік ізраільскага ўрада абмяркуе гэту прапанову ў чацвер з прадстаўніком ЗША ў рэгіёне. Ізраільскія лідэры неаднаразова заяўлялі, што не маюць тэрытарыяльных прэтэнзій да Лівана.

ЗА БІРМАЙ БУДУЦЬ НАЗІРАЦЬ

Дзяржсакратар ЗША Уорэн Крыстафер выказаў папярэджанне, што ваенны рэжым Бірмы пагражае стабільнасці не толькі ў гэтай краіне, але і ва ўсёй Паўднёва-Усходняй Азіі. У сваёй прамове на форуме ў Джакарце Крыстафер сказаў, у прыватнасці, што вялікую небяспеку ўяўляе рост аб'ёмаў гандлю наркотыкамі. Мяркуецца пакінуць за Бірмай статус краіны, за якой праводзіцца назіранне.

БАЕВІКІ-НАЦЫЯНАЛІСТЫ ЗАБІЛІ 300 ЧАЛАВЕК

У Бурундзі ўчора адбылося пахаванне больш за 300 грамадзян народнасці тутсі, якіх забілі баевікі ў мінулую суботу. Урад краіны браў удзел у цырымоніі. Абвешчана тыднёвая жалоба. Генеральны сакратар ААН Бутрас Галі звярнуўся да сусветнай супольнасці са зваротам прыняць неадкладныя меры, каб спыніць этнічную катастрофу ў Бурундзі.

У АТЛАНЦЕ НАСПЕЎ ПЕРШЫ БУЙНЫ НЕСПАРТЫЎНЫ СКАНДАЛ

Еўрапейскія тэле-і радыёкампаніі, якія заплацілі 250 мільёнаў долараў за трансляцыю Алімпійскіх гульняў з Атланты, запатрабавалі вяртання сваіх грошай. Канфлікт узнік у сувязі са шматлікімі скаргамі журналістаў і тэхнічнага персаналу на дрэннае тэхнічнае забеспячэнне, а таксама збоі ў інфармацыйнай сістэме, якая запознена выдае інфармацыю, а часам скажае яе. У лісце да арганізатараў Гульняў Еўрапейскі саюз вяшчання, які прадстаўляе 88 эфірных кампаній, заяўляе, што ён хоча мець тое, за што былі заплачаны грошы. Запэўненняў пра тое, што ўсё наладзіцца, недастаткова. Арганізатары паведамілі, што яны выпраўляюць памылкі.

ХВАЛЯ НЕАФАШЫЗМУ ПРАКАЦІЛАСЯ ПА ГЕРМАНІІ

У ноч з 22 на 23 ліпеня ў чатырох гарадах Германіі былі зроблены напады на турэцкія ўстановы. Бомбы ўзарваліся ў Брэмене, Дортмундзе, Оберхаўзене і Кёльне. У выніку выбуху ў турэцкім клубе ў Брэмене паранены адзін чалавек. Вядзецца следства.

Радыё «Свабода», «Голас Амерыкі», Радыё 101,2 і «Радыё-РОКС» слухаў Сяргей ПРОТАС.

ІНФАРМ-КАКТЭЙЛЬ

Чорна-белы дзевяцімесячны кот па мянушцы Цыпер, які ледзь не задыхнуўся, спрабуючы сцягнуць з сябе проціблашыны ашыйнік, выклікаў па тэлефоне «911» экстранную дапамогу і тым самым пазбег смерці. Зразумела, усё адбылося чыста выпадкова. Кот, які мітусіўся, скінуў з апарата тэлефонную трубку і лапай наступіў на кнопку, настроеную на аўтаматычны выклік экстраннай дапамогі. Аператар пачула адчайнае мяўканне і накіравала на месца здарэння дзяжурную брыгаду. Выратавальнікі, якія прыбылі на месца, знялі з ката ашыйнік. Гаспадыня ката, жыхарка амерыканскага горада Тампа, пахваліла свайго любімца за кемлівасць, але выказала спадзяванне, што ён не навучыцца тэлефанаваць па міжгародняй сувязі.

Рэйтэр.

Сабака па мянушцы Фелен, які належыць аднаму з жыхароў амерыканскага штата Юта, без эмоцый прыняў на выхаванне кацянят, якія былі знойдзены побач з гінекалагічным аддзяленнем мясцовай бальніцы. Уласнае шчаня Фелен шасці тыдняў ад роду зусім нармальна ставіцца да новых «бедных сваякоў».

Асашыэйтэд Прэс.

Своеасаблівы «суд лінча» ўчынілі над сваім аднавяскоўцам жыхары сяла Капцёлава Алапаеўскага раёна, што ў Свярдлоўскай вобласці. Западозрыўшы яго ў крадзяжы курэй, капцёлаўцы збілі мяркуемага злодзея. Але і гэтага ім здалося мала: яны прывязалі сваю ахвяру вяроўкамі да «Жыгулёў» і пачалі вазіць няшчаснага па ўсім сяле, час ад часу патрабуючы прызнання. Спыніліся толькі тады, калі пацярпеўшы ўжо не варушыўся. У цяжкім стане ён быў дастаўлены ў бальніцу. Як удалося высветліць супрацоўнікам міліцыі, да крадзяжу курэй небарака не меў ніякага дачынення. Супраць вінаватых у самасудзе ўзбуджана крымінальная справа.

ЕАН.

СЁННЯ

СОНЦА

	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск –	5.08	21.22	16.14
Віцебск –	4.52	21.18	16.26
Магілёў –	4.58	21.11	16.13
Гомель –	5.04	21.00	15.56
Гродна –	5.26	21.34	16.08
Брэст –	5.33	21.29	15.56

МЕСЯЦ

Першая квадра 23 ліпеня.

ІМЯНІНЫ

Пр. Яўхімія, Вольгі, К. Кінгі-дзевы, Крысціны

НАДВОР'Е

Сёння ўдзень па Беларусі воблачнасць захаваецца, але без ападкаў. Тэмпература паветра ў Віцебску, Магілёве — 20—22, Мінску — 21—23, Гомелі — 22—24, Гродне і Брэсце — 23—25 градусаў цяпла. У наступныя двое сутак воблачнасць з праясненнямі, на большай частцы, а ўначы 25-га — па паўднёвым захадзе — кароткачасовы дождж, магчыма з навальніцай. Тэмпература паветра ўначы 9—14, удзень — 17—22, 25-га на ўсходзе да 26 градусаў вышэй нуля.

Сядзіба

Выпуск № 323 Рубрыку вядзе Мікалай ЧАХОЎСКІ

ЧАМУ НЕ РАСТУЦЬ ПАМІДОРЫ ДЫ АГУРКІ?

Гэта трывожнае пытанне дачнікі і сяляне штодня задаюць сабе і суседзям. Сапраўды, паўсюдна амаль прыпыніўся працэс утварэння пладоў. Агуркі хоць і зацвілі, але кветкі паўжывыя. Яны раскрыты толькі напалову.

Разгорнем нашу брашурку «Паслёнавыя» (газета «Для вас» № 17). На 16-й старонцы чытаем: «Палівы халоднай вадой, працяглыя халады ніжэй за дапушчальную мяжу ў +15 градусаў адбіваюцца ў першую чаргу на каранях. Яны хварэюць, адміраюць». Карані агуркоў і сцябло ў месцы выхаду з зямлі трэскаюцца, падсыхаюць, хварэюць. Плады, кветкі і лісце ні кроку наперад.

Яшчэ звернем увагу на так званыя каранёвыя валаскі. Яны працуюць нейкія дзесяць дзён, пасля адміраюць, перадаючы вахту новай хвалі — яшчэ большай. Гэта калі тэмпература ўстойлівая, стаяць лагодныя сонечныя дні. У нас жа, пачынаючы з першых дзён ліпеня, тэмпература глебы зніжаецца і зніжаецца. Зразумела, засвойванне элементаў сілкавання запаволена або зведзена да нуля.

Як «ажывіць» расліны? Самае важнае — павысіць тэмпературу вонкавую і глебы. Гэта можна зрабіць, накінуўшы плёнку ці «спанбонд», аб якім расказвалі. Раніцай наша ўкрыццё пажадана прыўзняць уверсе, ліквідуючы кандэнсат. На ноч закрываць як мага шчыльней. Расліны падрыхліць і ў гадзін 9-10 паліць (1 літр на расліну) падагрэтай вадой. Тэмпература вады +30—+35 градусаў. Карані яна не апаліць, а добрую справу па абагрэву здзейсніць. У далейшым да такой «цёплай» вады дабаўляць угнаенні арганічнага паходжання.

Важна зрабіць цёплую апрацоўку і на лісцях. А падкормка тут такая: настой попелу (шклянка на вядро), марганцоўка — 1 г на вядро, бура 3-4 г і медны купарвас — 4-5 г. У пахмурнае надвор'е «карміць» раніцою, у гарачае — пад вечар.

Слабыя расліны і халады вельмі актывізуюць некаторыя хваробы. Асабліва тыя, у аснове якіх знаходзяцца грыбкі. Гэта і фітафтора, і бурая гніль, шматлікія нягоды для агуркоў і перцаў. Значыць, удасканальваць апрацоўку (не радзей чым раз у сем дзён) бардоскай сумессю, хлорвокісам медзі, аксіхомам, іншымі прэпаратамі для падобных мэт. Растворы зноў не халодныя.

Апошняя мера — ставіць у парнічок ці цяплічку каністры з гарачай вадой, вуголле ў вёдрах (абавязкова накрытыя), уключаць электрычныя награвальныя прыборы (нават лямпачкі ці... пыласосы).

Вядома, як мага часцей рыхліць глебу, «выбіваючы» лішак халоднай вільгаці.

У КВЕТНІКУ

Можа, хто-ніхто заўважыў на сваіх півонях дзіўную рэч: на цёмна-зялёным лісці — агністыя плямы, нібы лісце апаліла нечым. Уявіце, гэта ваш недагляд: апошнія бутоны адцвітаюць на півонях, пялёсткі аблятаюць і падаюць на куст. Яны прыліпаюць да ліста і апякаюць яго. Гэты апёк адбываецца літаральна за некалькі дзён. А далей — болей: ужо ўвесь куст рыжэе — захварэла півоня, і куст можа загінуць.

Неадкладна зрэжце ўсе рэшткі ад кветак, абарвіце тое апаленае лісце, а куст энергічна патрасіце, каб усе пялёсткі абсыпаліся долу. Каб не развілася хвароба, абавязкова апырскайце кусты півоняў бардоскай сумессю. Магчыма, вы будзеце якраз апрацоўваць бульбу ці памідоры супраць фітафторы, заадно папырскайце на півоні, ружы, вяргіні і гладыёлусы, бо, як бачым, надвор'е спрыяе з'яўленню розных хвароб.

Гладыёлусы пайшлі ў рост, сцяблы пад ветрам нахіляюцца ў розныя бакі. Вядома, можна нацягнуць шпагат уздоўж рада і прывязаць кожную асобіну. Але не заўсёды садзім гладыёлусы ў рад, таму самае лёгкае — прывязаць сцябло кожнай расліны да калочка. Тым больш, што ў далейшым прыйдзецца прывязваць яшчэ раз, ужо вышэй, а ў верасні супраць замаразкаў адзець на верхавінку цэлафан і прымацаваць разам з тым калочкам.

Гладыёлусы добра было б паліваць каравяком. Настояць у вядры, затым разбавіць вадой 1:8 і паліваць. Пасля падрыхліць і крыху акучыць. Калі паліваеш такім растворам, кусцік вырастае здаровы, не жаўцее. Калі будзеце зразаць гладыёлусы на букет, пакіньце частку сцябла з лісцямі. Адцвілі суквецці — зрэжце іх, каб не «гадавалася» насенне ў ім. У адваротным выпадку расліна змарнее, клубнецыбуліны ў зямлі будуць слабыя і могуць нават не даляжаць да вясны.

Зараз можна перасадзіць астры, тым больш, што праходзяць дажджы, і гэта аблягчае працу. Лісце астраў паядае мошка. Калі вы робіце настой траў, каб апырскаць капусту ці радыску, адначасова не забудзьце апрацаваць і астры. Увогуле, усяму на агародзе патрэбны нашы клопаты і ўвага.

БРУСЕЛЬСКАЯ КАПУСТА

У мінулым выпуску «Сядзібы» мы расказалі пра некаторыя віды капусных раслін, якія на нашых градах сталі пацясняць белакачанную. Сёння наш расказ пра адну з самых прыгожых і самых арыгінальных па выгляду — брусельскую капусту. На версе яе — пучок ізумруднага лісця, а сцябло ўсё ўсыпана невялікімі качанчыкамі велічынёй ад грэцкага арэха да курынага яйца.

Лічыцца, што брусельскую капусту вывелі бельгійскія агароднікі са звычайнай ліставой. Яна не толькі адна з найбольш карысных, але і самая смачная агародніна. У ёй багата вугляводаў, утрымлівае тлушч, клятчатку, ферменты, карацін, вітаміны, увогуле ў ёй у 3 разы больш каштоўных бялкоў і аскарбінавай кіслаты, чым у белакачаннай. Сярод іншых капусных відаў рэкардсмен па ўтрыманню солей калію, магнію і жалеза. Адвар з яе па смаку і пажыўнасці не ўступае курынаму булёну — вельмі смачныя з яе супы і другія стравы. Булёны з брусельскай капусты пажадана даваць людзям, што перанеслі хірургічныя аперацыі, з сардэчна-сасудзістымі захворваннямі; яна садзейнічае зажыўленню ран і аднаўленню функцыі падстраўнікавай залозы, лячэнню дыябету.

Брусельская капуста, у адрозненне ад іншых, не патрабавальная да клімату і глебы, асабліва калі рэгулярна паліваць. Дарэчы, зараз гэта за нас робіць дождж. Яе можна высадзіць пасля ўборкі шпінату, радыскі або ранняга гароху. Крайні тэрмін пасадкі расады — пачатак ліпеня. Яшчэ можна высадзіць, калі вам удасца раздабыць расаду, і зараз, але ўраджай будзе меншы. Некаторыя сцвярджаюць, што гэту капусту можна садзіць густа. У літаратуры прыводзіцца такая схема пасадкі: 50х50 або 60х60 см. У жніўні брусельскай капусце патрэбна шмат вады. Нават калі час ад часу будзе паліваць дожджык, усё роўна яе трэба тры разы паліць у разліку 20—25 л на 1 кв. м. Рэгулярна акучваем і рыхлім глебу паміж радамі. Паліў і рыхленне — альфа і амега поспеху пры вырошчванні брусельскай капусты. Падкормка 0,3-працэнтным растворам азотнага ўгнаення.

Верхавінні гэтай капусты абразаюць 15—20 верасня. Дзякуючы гэтаму прыёму верхнія качанчыкі вырастаюць буйнейшыя. Гэта пры ранняй асенняй уборцы. Пры больш позняй верхавінні зразаць не варта, бо позняй восенню і зімой лісце ахоўвае галоўкі ад нізкіх тэмператур.

Раннія сарты даюць ураджай у верасні — кастрычніку, а позція — не раней лістапада. Спачатку здымайце ніжнія галоўкі, а верхнія па меры таго, як яны падрастаюць. Хоць брусельская капуста ўстойлівая да халадоў, усё ж уборку трэба закончыць да маразоў, якія не перавышаюць — 10°С. Калі ж яе прыкрые снег або яна ў вас прыкрыта, качанчыкі можна зразаць яшчэ ў снежні і студзені.

Ці бывае ў продажы насенне брусельскай капусты? Так, бывае. Не толькі ў фірменных магазінах, але і ў дзяржаўных ларках, яго прывозяць і нашы камерсанты з Еўропы. Асабіста мне прывезлі з Германіі. Так што, калі вы не паспелі пасадзіць гэту прыгажуню капусту сёлета, то на наступны год насенне раздабудзьце абавязкова.

Рэкамендуецца расаду вырошчваць самому, у два тэрміны — рана вясной і летам. Калі глеба ў вас кіслая, трэба правапнаваць, лепш зрабіць гэта ўвосень. Калій і фосфар уносяць пасля перакопкі. Азот у колькасці 20—30 г на 1 кв. м уносяць у некалькі прыёмаў і 3-4 разы падкормліваюць азотам з разліку 5 г на 1 кв. м за час вегетацыі раслін.

Зінаіда МАЛАШЭВІЧ.

ПАДКОРМКА ДЛЯ САДУ

Не ва ўсіх садах на яблынях, грушах і слівах пустыя галінкі. Ёсць сады, дзе ад пладоў, як кажуць, дрэвы крэкчуць. Ім вельмі цяжка. Нядобра і караням-працаўнікам. Паспрабуй накарміць такую прорву. А кожны плодзік патрабуе: дай ды дай! Высмакчуць так, што на другі год сталае дрэва сохне.

Каб гэтага не здарылася, вопытны садавод з вёскі Дзераўное (Стаўбцоўскі раён) Фёдар Чэрнікаў прабівае ломам па перыферыі кроны адтуліны глыбінёю да 20—40 см і засыпае туды комплексныя мінеральныя ўгнаенні ці разведзены каравяк. Шмат дзе аматары-садаводы робяць пазакаранёвую падкормку з настояў попелу, арганікі і мінеральных тукаў. Заўжды трэба праяўляць пільнасць, каб не апаліць лісце. Правіла тут такое: раствор па зялёнай паверхні павінен быць не менш чым у два разы слабейшы за «каранёвы». Калі ў зямлю заліваем прапорцыю 1:10 (каравяк), 1:12 (конскі гной) ці 1:15 (птушыны памёт), то па лісцях адпаведна 1:20, 1:24, 1:30.

Нізкія кусты можна апрацоўваць венікам, дрэвы абавязкова распыляльнікам. Растворы-сілкаванне працэджваць, аддзяляючы цвёрдыя і буйныя часцінкі. На кожнае вядро (10 літраў) дастаткова ўносіць 1-2 г марганцоўкі, 3-4 г буры; 4-5 г меднага купарвасу. То будзе сілкаванне і хоць нейкая абарона ад грыбковых хваробаў.

КЛОПАТЫ ПРА АБЛЯПІХУ

Попыт на ягаду абляпіхі і асабліва абляпіхавы алей заўсёды вялікія. Людзі ахвотна купляюць саджанцы, каб у сваім садзе мець тры—пяць дрэўца-кустоў. З іх толькі адзін мужчынскі, астатнія — жаночыя. Гэтакі маленькі «гарэм».

Між іншым, абляпіху можна разводзіць самім. Атрымліваецца ўсё добра, браку амаль ніякага. Аказваецца, на выгляд кволая расліна вельмі прагная да жыцця.

Як акараняць яе аднагадовыя парасткі летам, мы ўжо расказвалі. Часта аказваецца, што на адзін жаночы экземпляр прыпадае тры мужчынскія. У такім разе робяць проста. У мужчынскае асяроддзе прышчапляюцца жаночыя чаранкі. Робяць гэта рана вясною. Метад — капуліроўка з абавязковымі падоўжанымі зрэзамі.

Другі спосаб размнажэння — чаранкі. Іх рэжуць восенню і захоўваюць у снезе ці падвалах. Даўжыня чаранкоў да 20—25 см (жаночыя і мужчынскія асобна). А вось садзіць гэтыя чаранкі можна як вясной, так і восенню. Умовы такія: глеба вельмі ўрадлівая, надзвычай вільготная і... рыхлая. Абавязкова класці слой мульчы. Увогуле, усё, як робім з чаранкамі-алоўкамі парэчкі.

У свой час мы расказвалі, як размнажаць тыя чорныя парэчкі з дапамогай... бутэлькі. Скажам, з-пад малака. Робім так. Напрадвесні (люты-сакавік) ставім у бутэльку з вадой чаранкі, якія зрэзалі адразу ці нарыхтавалі на зіму. Яны на дзве трэці пагружаюцца ў ваду, якая ўтрымлівае след попелу. Праз тыдзень—другі на кончыках у вадзе з'яўляюцца кропкі-карані. Расліну можна перасаджваць у спецыяльныя скрынкі пад плёнку. Да красавікамая ўтвараюцца маленькія саджанцы. Іх перавага яшчэ і ў тым, што дакладна ведаем, якія экземпляры жаночыя, а якія — мужчынскія: чаранкі не мяняюць свой пол.

У вашым абляпіхавым садзе з'явіліся так званыя прыкаранёвыя адросткі. Іх таксама можна аддзяліць. Толькі адграбаць зямлю, акуратна выразаць. Ля «жанчын» будуць саджанцы жаночыя, ля «мужчын» — мужчынскія.

Зрэшты, гэта лішняя маладая «дзятва» часцей за ўсё прыгнятае дрэва-бацьку. Таму іх у выпадку непатрэбы таксама выразаць.

ЗДАРЭННЕ

ЯК ЗАМЕСТ ЦЕЦЕРУКА АМАЛЬ НЕ ЎПАЛЯВАЎ «ДЗІКА»

Гэта гісторыя адбылася з Леанідам Маліноўскім у Іўеўскім раёне, калі ён выкладаў у інстытуце. З адным са сваіх студэнтаў паехаў ён туды паляваць на цецерукоў.

Узялі яны армейскія маскіровачныя сеткі, накінулі на кусты, і падлезлі пад іх. Чуе Маліноўскі: недзе побач такуюць. Вакол рэдкія хмызнякі, чахлае балотца. Амаль нічога не бачна. Раніца толькі пачыналася. Леанід ляжаў і думаў: крыху пачакаю, няхай патакуюць, а потым возьмем іх на мушку ўлёт...

На паляванні звычайна павінен быць нехта старшы — той, у каго найбольшы вопыт. Гэта звязана ў першую чаргу з тэхнікай бяспекі. Таму свайму напарніку загадзя растлумачыў, што і як рабіць.

Аднак, нягледзячы на папярэдні інструктаж, хлопец утварыў такое, ад чаго Маліноўскага да гэтага часу кідае ў жар. Той вырашыў раней свайго настаўніка падпаўзці да птушак.

Маліноўскаму таксама надакучыла ляжаць, тым больш у мокрым балоце. Вось ён ціхенька падымаецца, разлічваючы страляць цецерукоў улёт, але прыглядзеўшыся больш уважліва, убачыў, што тых ужо няма. Яны разляцеліся, калі студэнт папоўз да іх.

Тут вуха Маліноўскага ўлавіла шорах. Ён пачаў прыглядвацца супраць узыходзячага сонца.

Вакол павуціннe, раса. Але што гэта? Мядзведзь? Лясні каваў, што бачыў сляды касалапага. А можа дзік? Сапраўды, так і ёсць — дзік! «Выдатная будзе здабыча!» — думае Маліноўскі. А ліцэнзія на адстрэл такога звера для навуковых мэт ляжыць у кішэні. Ён умомант мяняе дроб на картэч, прыклад упіраецца ў плячо, а позірк — у дзіка. Але раптам захацелася пахваліцца перад Мішам меткім стрэлам. Адлегласць да дзіка метраў трыццаць, і Леанід ведае: звер ад яго нікуды не дзенецца, як было ўжо не раз. Вось-вось грымне стрэл. Палец на спускавым кручку: маўляў, Міша, глядзі...

І тут валасы на галаве ў Леаніда ўсталі дыбам. «Дзік» падымаецца на заднія ногі і кажа: «Што, Леанід Мікалаевіч?» У паляўнічага пацямнела ў вачах...

Як потым высветлілася, вырашыўшы непрыкметна падпаўзці да цецерукоў, Міша закруціўся ў маскіровачную сетку і папоўз на чацвярэньках. А сетка цёмна-бурага колеру ператварыла яго ў сапраўднага дзіка.

Потым Маліноўскі ад роспачы амаль не страціў прытомнасць: ледзь не забіў свайго студэнта і напарніка...

Уладзімір ШУЛЯКОЎСКІ.

Беларусь вачыма беларускіх мастакоў: розная, але адна для ўсіх



Сёння ў Нацыянальным мастацкім музеі адбудзецца прадстаўленне альбома работ беларускіх мастакоў «Мая зямля».

Выхад у свет гэтага альбома — сапраўдная з'ява ў выяўленчым мастацтве нашай краіны. За апошнія гады нічога падобнага ў нас не з'яўлялася. Зрэдку выдаваліся толькі персанальныя альбомы асобных мастакоў.

У кожнага чалавека сваё бачанне роднага краю, кожны з нас нясе створаны для сябе вобраз Радзімы ў сэрцы. Але калі чалавек валодае талентам ажыўляць фарбы — родны край у яго ўяўленні з'яўляецца на палатне... Якой бачылі і бачаць Беларусь беларускія мастакі мінулага стагоддзя і нашы сучаснікі — можна пабачыць, пагартаўшы новы альбом «Мая зямля».

Выданне цалкам складзена са слайдаў, што сабраліся за шмат гадоў у часопісе «Мастацтва». Усе работы ў свой час былі змешчаны на старонках часопіса. Пры складанні альбома не ставілася мэта выбраць нешта самае лепшае ці паказаць творчасць усіх жывапісцаў, якія нарадзіліся, працавалі і працуюць на Беларусі апошнія сто гадоў. Не нацыянальнасць, не грамадзянства, не сродкі і прыёмы жывапісу браліся пад увагу, а перш за ўсё шчырае замілаванне беларускай прыродай, разуменне і спагада да землякоў-беларусаў, імкненне ў мастацкай форме перадаць хараство роднага наваколля і свае пачуцці да гэтай зямлі.

Таму і суседнічаюць у альбоме ідэалістычныя пейзажы Апалінара Гараўскага і палотны Лявона Тарасэвіча, напоўненыя эмацыянальнай абстракцыяй, работы Вітольда Бялыніцкага-Бірулі, у кожнай з якіх прага як мага больш дакладна перадаць фарбы наваколля нават у самых драбніцах, і карціны Валерыя Шкарубы, ад якіх — нейкае самотнае палохаючае ўражанне прыцемкаў, яркія, з моцнай колеравай экспрэсіяй, міфалагічныя фантазіі Міхася Філіповіча, і празрыстая, з павевамі імпрэсіянізму «Раніца вясны» Уладзіміра Курэвіча...

«Зусім неістотна, якія творчыя сродкі абраў мастак. Нашмат важнейшыя шчырасць яго пачуццяў і майстэрства ўвасаблення думак аб сваёй зямлі, сваёй чалавечай сутнасці... Супастаўленне, часам даволі нечаканае, розных твораў паглыбляе і ўзбагачае наша веданне і разуменне агульнай карціны шчодрага на таленты беларускага мастацтва», — гэта словы Юрася Карачуна, дырэктара Нацыянальнага мастацкага музея, напісаныя ва ўступным слове да альбома.

Выданне пабачыла свет дзякуючы мінскай фірме «Сімон», якая ўзяла на сябе ўсе фінансавыя выдаткі. Друкаваўся альбом за мяжой, таму гледачам будзе прыемна бачыць якасныя рэпрадукцыі на якаснай паперы.

Ужо з заўтрашняга дня альбом паступіць у продаж. Уладальнікі гэтай кнігі па-новаму пагляздяць на Беларусь — знаёмую і зусім невядомую.

Як і дзе набыць альбом «Мая зямля», можна давездацца па тэлефонах: 276-94-67 і 223-84-87.

Гражына КАВАЛЕЎСКАЯ.

На вокладцы альбома карціна Г. Вашчанкі «Зімовыя далягляды».

...ХОЧАЦЕ — ПРАВЕРЦЕ

7 НАЙГОРШЫХ МУЖЧЫНСКІХ НЕДАХОПАЎ

Выходзячы замуж, ты верыла, што твой абранец дасканалы. Аднак з часам аказалася, што на свеце няма людзей без недахопаў. Што найбольш раздражняе нас у паводзінах мужчын? Якія іх найвялікшыя недахопы (дрэнныя звычкі)?

Рэцэпт удалага шлюбу можа быць выражаны наступным: рысы характару, якія ты не ўспрымаеш у патнёра, перш за ўсё пераадолей у сабе. Мужчыны, аднак, досыць неахвотна прызнаюцца ў сваіх слабасцях. Таму варта ведаць, як быць з іх звычкамі.

«ТРЫМАЕ ЗМЯЮ Ў КІШЭНІ»

Як агню пазбягае хадзіць у краму ці на рынак. Заўсёды знойдзе якую-небудзь адмову, каб толькі ты пайшла ў краму і зрабіла пакупкі за свае грошы. Калі просіш яго даплаціць рэпетытару за заняткі з вашым дзіцем, з неахвотай і здзіўленнем выцягвае з кішэні грошы, пытаючы: «А што здарылася з тваёй зарплатай?»

Парада: сядзьце разам і зрабіце дакладны план месячных даходаў і выдаткаў. Калі ўбачыць на паперы, колькі каштуе ўтрыманне сям'і, не будзе задаваць недарэчных пытанняў. Не спадзявайся, аднак, што будзе купляць дзецям прысмакі. Папрасіўшы, каб ён скочыў у краму за шакаладкай, можаш быць упэўнена, што прынясе карамелькі.

ХАВАЕЦЦА АД ПРАБЛЕМ

Калі трэба вырашыць якую-небудзь непрыемную праблему, пасылае цябе. Звычайна, ён вельмі заняты, каб хадзіць у школу на бацькоўскія сходы і выслухоўваць заўвагі аб паводзінах вашага сына. Ён злуецца, што сапсаваўся тэлевізар, але ж гэта ты павінна выклікаць майстра ці адвезці тэлевізар у гарантыйную майстэрню; гаворыць «Я ахвотна б зрабіў гэта, каб мог...»

Парада: Не бяры ўсіх хатніх спраў на сябе. Ты таксама калі-нікалі можаш прыкрыцца абавязкамі. Мужа пастаянна трэба пераконваць у тым, што ён цудоўны дыпламат і дасканала трымаецца ў цяжкіх сітуацыях.

ЛІЧЫЦЬ СЯБЕ САМЫМ РАЗУМНЫМ НА СВЕЦЕ

Мае патэнт на мудрасць. Не лічыцца з тваімі поглядамі, бо сам усё ведае найлепш. Не важна, што ты, напрыклад, думаеш аб кнізе. Калі яму не падабаюцца дэтэктывы, значыцца, ты не павінна іх чытаць.

Парада: Калі хочаш дома мець спакой, дазволь яму часам мець апошняе слова. Нават, калі лічыш інакш. Няхай думае, што ён перамог. Пазней і так можаш зрабіць па-свойму.

МАЕ ЗАДАТКІ ІПАХОНДРЫКА

Нават лёгкі насмарк адразу валіць яго з ног. Пры тэмпературы 37° гатовы пісаць завяшчанне. Калі яго схопіць галаўны боль, упэўнены, што гэта запаленне мазгоў. А да цябе мае прэтэнзіі, што не ўсур'ёз успрымаеш яго цяжкі стан і што ўначы не сядзіш пры яго ложку.

Парада: Адчуй сябе ў ролі клапатлівай медсястры. Прыкрый яго пледам, пагладзь па носіку, падавай піць сокі і гарбату, Дзякуючы гэтаму ён адчуе сябе задаволеным, а пасля трох дзён сітуацыя павінна вярнуцца да нормы.

НЕ ЎМЕЕ ПРАСІЦЬ ПРАБАЧЭННЯ

Ніколі не прызнаецца ва ўласных памылках. Нават тады, калі яўна правініўся, ніколі не пакаецца. Калі хоча загладзіць напружаную сітуацыю, робіць выгляд, што не было ніякага канфлікту.

У лепшым выпадку скажа: «Забудзем аб усім, няма чаго крыўдзіцца.»

Парада: Прымі такія прызнанні за добрую манету. Усё роўна інакш ён не перапросіць. Яго мужчынская амбіцыя проста не дазваляе прасіць прабачэння. Часам можаш даць яму жартаўлівы ўрок, гаворачы, напрыклад: «Не спрабуй падыходзіць да мяне без кветак».

ДУМАЕ ТОЛЬКІ АБ УЛАСНЫМ ЗАДАВАЛЬНЕННІ

Адчуваеш пры ім сябе хатняй гаспадыняй, але не жонкай. Сядзіць у крэсле (фатэлі) з газетай і пытае: «Каханая, што з гэтымі выхаднымі?» Любіць спорт, бо два разы ходзіць пасля работы гуляць у тэніс (валейбол...), а ў астатнія дні — у басейн.

Парада: Прымяні шокавую тэрапію. Купі сабе тэнісную ракетку і скажы, што ад заўтрашняга дня будзеш сустракацца з ім на корце замест таго, каб прыслугоўваць яму, ляж па абедзе ды адпачні або сядзь у крэсла, неахвотна кідаючы: «Можа, зварыш мне кавы?»

ДОМА ВЫГЛЯДАЕ ЯК ВАЛАЦУГА

Яго любімы хатні строй — гэта старое адзенне, якое гадзіцца толькі на латы або мыць падлогу, і стаптаныя тапкі. У ложак кладзецца ў разукамплектаванай піжаме, зубы чысціць толькі калі збіраецца на работу. Не разумее тваіх прэтэнзій: «А ў чым хадзіць? Я ж не буду па кватэры ў касцюме хадзіць!»

Парада: Перагледзь яго адзенне і павыкідвай усю старызну. Потым купі яму зручныя штаны (джынсы), фланэлевую кашулю і займіся яго выглядам. Убачыш, што ён вельмі хутка прыме змены і прызвычаіцца.

Можа і падзякуе.

Падрыхтаваў Марат КАСЦЯНЕВІЧ.

УСМЕШКА МАСТАКА







Малюнкі Леаніда РАЗЛАДАВА.

ЯКІЯ ЛЮДЗІ!

«Голая» праўда пра зорак Галівуда

Аматарам галівудскіх фільмаў не аднойчы прыходзілася бачыць сваіх любімых акцёраў і актрыс у чым маці нарадзіла. Зразумела, на экранах... Як лёгка зоркі Галівуда ідуць на дэманстрацыю сваіх інтымных прывабнасцей?

Джын Трыплхорн, якая дапамагала Кевіну Костнеру вяршыць подзвігі ў стужцы «Водны свет», наадрэз адмовілася здымацца голай. Прыйшлося звярнуцца да паслуг дублёркі. Аднак і тут узнікла праблема — каб падабраць дзяўчыну з падобнай фігурай, правадзілі цэлы конкурс...

Вядомая прыгажуня **Шэран Стоўн,** аб якой свет даведаўся пасля эратычнай стужкі «Асноўны інстынкт», апошнія гады дэманструе надзвычайную цнатлівасць. Пры мантажы вестарна «Хуткі і мёртвы» актрыса запатрабавала выразаць некалькі эратычных сцэн. Магчыма менавіта гэта рашэнне зоркі пазбавіла карціну гледача.

Джулія Робертс з самага пачатку галівудскай кар'еры адмаўлялася здымацца ў эратычных сцэнах. У карціне «Прыгажуня», якая зрабіла Робертс зоркай, голыя часткі цела гераіні належаць не Джуліі, а яе дублёрцы Шэлі Мішэль. Джулія ў кожным кантракце са студыяй абавязкова падкрэслівае, што яе не павінны прымушаць распранацца.

Прывабная бландзінка **Вірджынія Мэдсэн**, якая без асаблівай сарамлівасці дэманстравала сваё голае цела ў стужках «Гатэм» і «Салодкі мужчына», зараз абавязкова ўключае ў кантракт «папраўку аб нагаце». «Я так часта распраналася ў фільмах, што мне больш не хочацца гэтага рабіць», — заявіла яна.

Прысцыла Барнс, якой прапанавалі зняцца ў фільме «Замужам за мафіяй», адмовілася з-за прысутнасці ў стужцы некалькіх эратычных сцэн. Яе месца заняла Мішэль Пфайффер, якой усё ж такі ўдалося ўгаварыць рэжысёра любоўную сцэну выразаць.

Сандра Баллок і **Вайнона Райдэр**, маладыя зоркі Галівуда, заўсёды ўпэўнена гаварылі «не». Да іх далучылася і **Джымі Лі Керціс.**

Цікава, што **Сіндзі Кроўфард**, якая здымалася для часопіса «Плэйбой» у адпаведным выглядзе, наадрэз адмовілася скінуць адзенне на здымках сваёй першай стужкі «Сумленная гульня».

Самая высокааплатная актрыса Галівуда **Дэмі Мур** у сваіх ранніх фільмах часцяком дэманстравала голыя часткі цела. Але вось у двух апошніх стужках — «Прывід» і «Непрыстойная прапанова» — яна ўжо звярнулася да паслуг дублёркі. На дублёрак пагадзіліся і **Джына Дэвіс** у фільме «Тэльма і Луіза», а таксама **Кім Бэсінджэр** у «Шлюбе мужчыны».

Акцёры, якія дасягнулі вышынь Галівуда, ставяцца да гэтай праблемы працей. Адны, у прыватнасці **Майкл Дуглас**, **Чарлі Шын, Рычард Гір, Патрык Свэйзі**, самі здымаюцца ў любоўных сцэнах. Іншыя звяртаюцца да паслуг дублёраў. Трэція — **Арнольд Шварцэнегер, Сільвестр Сталонэ** — эротыку ў сваіх фільмах не прызнаюць.

Па матэрыялах замежнай прэсы.

ТЭЛЕБАЧАННЕ, 24 ліпеня

Беларускае тэлебачанне

10.00 Тэлевізійны АРТ-клуб. Вернісаж У. Сінельнікава.
10.15 Відзьма-нявідзьма.
15.00 Навіны.
15.15 «Фліпер». Тэлесерыял для дзяцей.
15.40 Да Дня незалежнасці Беларусі. «Рабінзанада доктара Руселя». Частка 2-я.
16.10 «Як нараджаецца музыка?» Узорны ансамбль танца «Весялушка». Перадача 1-я.
16.35 «Шанц». Перадача па пісьмах гледачоў.
17.05 Госці ў хату. Тэлекампаніі свету прадстаўляюць гарады — музеі архітэктуры.
17.35 Музычны антракт.
17.45 Эканамікст.
18.00 Футбол. Кубак УЕФА, «Дынама» (Мінск) — «Багеміянс» (Ірландыя). У перапынку **(18.45)** — «Тройчы па аднаму». Музычная праграма MTV.
19.50 Навіны (з сурдаперакладам).
20.00 «Хто гэта?» Тэлегульня.
20.05 Вертыкаль. Пошта Прэзідэнта.
20.40 Калыханка.
21.00 Панарама.
21.55 Спартыўны тэлекур'ер.
22.10 Музычны антракт.
22.20 «Каралева Марго». 15-я серыя.
23.20 Каралеўскае паляванне.
24.00 Навіны.
0.15 Мотабол. Чэмпіянат Еўропы-96.

ГРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.10 Навіны.
8.15 «Новая ахвяра».
9.05 «Тэма».
9.45 «У свеце жывёл» (з сурдаперакладам).
10.30 «Адгадай мелодыю».
11.10 У эфіры тэлерадыёкампанія «Мір». «Кантакт — дзелавое супрацоўніцтва краін Садружнасці».
11.55 Алімпійскія гульні ў Атланце.
14.20 «Рыцар Адважнае Сэрца».
14.40 Кактус і К.
14.50 Покліч джунгляў.
15.20 «Элен і хлопцы».
15.45 Алімпійскія гульні ў Атланце.
17.20 «Новая ахвяра».
18.10 Гадзіна пік.
18.35 «Адгадай мелодыю».
19.05 «Каб памяталі...» Станіслаў Хітроў. Вядучы — Л. Філатаў.
19.45 «Добрай ночы, малышы!»
20.00 Час.
20.35 Праграма перадач.
20.40 Алена Коранева і Яўген Кіндзінаў у фільме «Раманс аб закаханых».
23.20 Алімпійскія гульні ў Атланце.

Канал «Расія»

7.00, 10.00, 19.00, 22.00, 0.40 Весткі.
8.25 «Санта-Барбара».
9.20 Алімпіяда-96. Дзюдо.
10.20 Дзелавы аўтограф.
10.30 Алімпіяда-96. Спартыўная гімнастыка. Каманднае першынство (жанчыны).
16.35 Залежыць ад цябе.
16.50 Кліп-антракт.
16.55 Футбол. ЦСКА—«Ротар» (Валгаград).
19.35 Алімпійскі кур'ер.
20.05 «Санта-Барбара».
21.00 Надвор'е.
21.05 Сам сабе рэжысёр.
21.35 «Мактуб: закон пустыні». 3-я серыя.
22.40 Алімпіяда-96. Веласпорт. Бокс. Дзюдо.

НТБ

17.00 Дак. фільм «Дзікая прырода: барацьба за жыццё». 2-я серыя.
17.30 Жаночыя гісторыі». «Ланкастэр і Мілер: гісторыя кахання». 8-я серыя.
18.35 Дак. фільм «Імкненне да нябёсаў: гісторыя авіяцыі».
19.00 Маст. фільм «Вавілон-5, трэцяя эра чалавецтва» (ЗША).
20.35 Кароткаметражны фільм «Парасон».
21.35 Алімпійская гадзіна з Руская дома.
22.30 Часінка.
23.20 Кафэ «Абломаў».

Віншуем нашу дарагую матулю Карэнскую Ніну Тадэвушаўну з днём нараджэння. Жадаем табе, наша матулечка, многа-многа радасці і шчасця ў жыцці, моцнага здароўя і доўгіх гадоў жыцця.
в. Корань. Дочкі Таня і Марына.

Віншую дарагую сяброўку Саўко Вераніку Іванаўну з днём нараджэння. Жадаю выдатна закончыць школу і паступіць у жаданы інстытут.
в. Харосіца. Матэйка Святлана.

Сардэчна віншуем з юбілейным днём нараджэння дарагую дачушку, жонку і маці Габрыкаву Ірыну Аляксандраўну. Жадаем дабрабыту і шчасця.
г. Гомель. Маці, муж, сын Дзіма.

Шчыра віншуем з днём нараджэння Габрыкаву Ірыну. Няхай жыццё тваё будзе шчаслівым і радасным. Здароўя і дабрабыту табе.
г. Гомель, сям'я Болсун.

Віншуем з днём нараджэння Аляксандра Васільевіча Грышкевіча. Жадаем моцнага здароўя і ўсяго найлепшага ў жыцці.
Жонка, дзеці.

ЗАСНАВАЛЬНІКІ:
Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь, Кабінет Міністраў Рэспублікі Беларусь, калектыў рэдакцыі газеты «Звязда».
Рэгістрацыйны нумар 1.

Галоўны рэдактар У. НАРКЕВІЧ.
Рэдакцыйная калегія: У. АНДРЫЕВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара), І. БАРАНОЎСКІ, У. ГОЙТАН, В. ЖДАНКО, Л. ЛАХМАНЕНКА, М. МІХАЕВІЧ (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. МЯСНІКОЎ, Л. РЫЖАНКОВА (намеснік галоўнага рэдактара), С. ШАЎЦОЎ.

НАШ АДРАС: 220013, гор. Мінск, вуліца Б. Хмяльніцкага, 10-а, рэдакцыя газеты «Звязда».
ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай — 68-29-19; намеснікаў галоўнага рэдактара — 32-44-12, 32-14-25, 32-35-05; аддзелаў: інфармацыйна-аналітычнага — 32-38-02, 68-28-14, 68-29-68, эканомікі — 32-31-21, 68-29-68, палітыкі — 68-27-57, 68-28-64, культуры — 68-29-42, 68-28-27, сацыяльных праблем — 68-28-69, пісьмаў — 68-27-47, маралі і права — 68-28-51, міжнацыянальных адносінаў — 68-27-40, 68-28-69, журналісцкіх расследаванняў — 68-28-38, 68-28-72, беларускай дыяспары — 68-28-27, знешнеэканамічнай дзейнасці — 68-29-44; аглядальнікаў па праблемах: навукі і адукацыі — 68-28-31, экалогіі і ліквідацыі вынікаў Чарнобыля — 68-28-36; уласных карэспандэнтаў: у Гродне — 33-25-29, Гомелі — 53-13-92, Баранавічах — 7-26-02, Паставах — 22-400; бухгалтэрыі — 32-22-03; даведкі па рэкламе і аб'явах — 32-31-98. ФАКС: 32-04-52, 68-28-77.

Друкарня выдавецтва «Беларускі Дом друку». Мінск, праспект Ф. Скарыны, 79.
Тыраж 91852. Індэкс 63850.
Зак. № 4080.
Выходзіць 250 разоў на год.
Нумар падпісаны ў 20.15.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12